

En europeisk arresteringsorder

Sammanfattning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens proposition 2003/04:7 Lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder jämte fyra följdmotioner med yrkanden om bl.a. avslag på propositionen.

Förslagen i propositionen syftar huvudsakligen till att genomföra det inom EU antagna rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, vilket syftar till att göra utlämningsförfarandet mellan EU:s medlemsstater enklare och mer effektivt. I propositionen föreslås att det skall införas en ny lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder vilken i förhållande till EU:s medlemsstater normalt sett skall ersätta lagen (1957:668) om utlämning för brott. Vidare föreslås ändringar i annan lagstiftning som påverkas av rambeslutet, bl.a. i brottsbalken och sekretesslagen. Den nya ordningen bygger på principen om ömsesidigt erkännande inom unionen av varandras rättsliga beslut.

Lagförslagen, som har granskats av Lagrådet, föreslås träda i kraft den 1 januari 2004.

Utskottet tillstyrker i huvudsak propositionen, dock med undantag för några justeringar i förslagen författningstext, samt avstyrker motionerna. Utskottet lägger i ärendet också fram förslag till övergångsbestämmelser om vilka regler som skall gälla i förhållande till de medlemsstater som inte har införlivat rambeslutet i sin lagstiftning den 1 januari 2004.

I ärendet finns tre reservationer och ett särskilt yttrande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	6
Bakgrund.....	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	7
Utskottets överväganden.....	9
En europeisk arresteringsorder, m.m.....	9
Handläggningen av rambeslut.....	9
Propositionen.....	11
Inledning.....	11
Avslag på propositionen.....	14
Hinder mot överlämnande enligt grundlagarna.....	14
Husrannsakan.....	15
Den eftersöktes rättigheter efter överlämnandet.....	17
Uppföljning av den nya lagstiftningen.....	18
Beslut om att inte tillämpa systemet med en europeisk arresteringsorder.....	20
Utlämningslagens tillämplighet, m.m.....	21
Övrigt.....	23
Reservationer.....	24
1. Handläggningen av rambeslut, punkt 1 (mp)	24
2. Avslag på propositionen, punkt 2 (v, mp)	24
3. Den eftersöktes rättigheter efter överlämnandet, punkt 5 (c)	25
Särskilt yttrande.....	27
En europeisk arresteringsorder m.m. (m, fp).....	27
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	28
Propositionen	28
Följdmotioner	29
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	30
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag.....	75

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Handläggningen av rambeslut**

Riksdagen avslår motion 2003/04:Ju8 yrkande 2.

Reservation 1 (mp)

2. **Avslag på propositionen**

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Ju7 och 2003/04:Ju8 yrkande 1.

Reservation 2 (v, mp)

3. **Grundlagsskyddet**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder såvitt avser 2 kap. 1 §. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:7 i denna del och avslår motion 2003/04:Ju5 yrkande 2.

4. **Husrannsakan**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder såvitt avser 4 kap. 7 § med den ändringen att bestämmelsen får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2003/04:7 i denna del.

5. **Den eftersöktes rättigheter efter överlämnandet**

Riksdagen avslår motion 2003/04:Ju6 yrkandena 1 och 2.

Reservation 3 (c)

6. **Uppföljning av den nya lagstiftningen**

Riksdagen avslår motion 2003/04:Ju5 yrkande 1.

7. **Beslut om att inte tillämpa systemet med en europeisk arresteringsorder**

Riksdagen

a) avslår regeringens förslag till lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder såvitt avser 8 kap. 3 § och föreskriver att rubriken närmast före denna paragraf skall utgå,

b) antar regeringens förslag till lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder såvitt avser 1 kap. 1 § med den ändringen att bestämmelsen får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2003/04:7 i denna del.

8. Utlämningslagens tillämpningsområde

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott såvitt avser 1 § med den ändringen att bestämmelsen får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2003/04:7 i denna del.

9. Övergångsbestämmelser

Riksdagen beslutar att

- a) punkten 1 i övergångsbestämmelserna till regeringens förslag till lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder skall ges den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,
- b) det i övergångsbestämmelserna till regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott skall införas en ny punkt, 3, med den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3.

10. Lagen om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder i den mån det inte omfattas av utskottets förslag i det föregående. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:7 i denna del.

11. Utlämningslagen i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott i den mån det inte omfattas av utskottets förslag i det föregående, dock med den ändringen att ordet "högsta" skall bytas ut mot "Högsta" på två ställen i 20 § första stycket. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2003/04:7 i denna del.

12. Lagen om internationellt polisiärt samarbete

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete, dock med den ändringen att 4 § ges den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2003/04:7 i denna del.

13. Lagförslagen i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag till

- a) lag om ändring i brottsbalken,
- b) lag om ändring i lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge,
- c) lag om ändring i lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom,
- d) lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
- e) lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga,

- f) lag om ändring i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård,
 - g) lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård,
 - h) lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt,
 - i) lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister,
 - j) lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister,
 - k) lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder,
 - l) lag om ändring i lagen (2000:344) om Schengens informationssystem,
 - m) lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,
 - n) lag om ändring i lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete och
 - o) lag om ändring i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen.
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:7 i denna del.

14. Underrättelse enligt rambeslutet

Riksdagen godkänner regeringens förslag till ändring i avgiven underrättelse enligt artikel 13.4 i rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:7 i denna del.

Stockholm den 9 december 2003

På justitieutskottets vägnar

Susanne Eberstein

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Susanne Eberstein (s), Alice Åström (v), Margareta Sandgren (s), Lennart Nilsson (s), Helena Zakariasén (s), Elisebeht Markström (s), Jeppe Johnsson (m), Yilmaz Kerimo (s), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Göran Norlander (s), Cecilia Magnusson (m), Joe Frans (s), Leif Björnlod (mp), Hillevi Engström (m), Karin Granbom (fp) och Peter Althin (kd) .

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

I slutsatserna från Europeiska rådets möte i Tammerfors år 1999 angavs att det formella utlämningsförfarandet borde avskaffas mellan medlemsstaterna när det gäller personer som är på flykt undan rättvisan efter att ha fått sin slutgiltiga dom och ersättas med ett enkelt förfarande för överförande av personerna. Förfaranden för brådskande utlämningsärenden borde också övervägas. Kommissionen uppmanades att lägga fram förslag i frågan (nr 35). Vidare föreslogs ett ökat ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden och domar samt en nödvändig tillnärmning av lagstiftningen för att underlätta samarbetet mellan myndigheter och det rättsliga skyddet av enskildas rättigheter. Principen om ömsesidigt erkännande borde, enligt rådet, bli en hörnsten i det rättsliga samarbetet på både det civilrättsliga och det straffrättsliga området (nr 33). Målsättningarna från Tammerfors upprepades dels i EU:s strategi inför det nya årtusendet om förebyggande och bekämpning av organiserad brottslighet (EGT C 124, 3.5.2000, s. 1), dels i åtgärdsprogrammet för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar i brottmål (EGT C 12 E, 15.1.2001, s. 10).

Kommissionen presenterade den 19 september 2001 ett förslag till rambeslut om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT C 332 E, 27.11.2001, s. 305). Europeiska rådet kunde vid sitt möte i Laeken den 14–15 december 2001 konstatera att det fanns en politisk överenskommelse kring ett rambeslut om en europeisk arresteringsorder. Europaparlamentet godkände i sitt yttrande den 6 februari 2002 utkastet till rambeslut utan förslag till ändringar.

Riksdagen godkände den 22 maj 2002 det inom EU upprättade utkastet till rambeslut om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (prop. 2001/02:118, bet. JuU29, rskr. 256). Rambeslutet antogs därefter vid EU:s ministerråd för rättsliga och inrikes frågor den 13 juni 2002 (EGT L 190, 18.7.2002, s. 1).

Ärendet och dess beredning

Eftersom riksdagens godkännande krävdes för att Sverige skulle kunna rösta för ett antagande av rambeslutet och då medlemsstaterna skall ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att genomföra bestämmelserna i rambeslutet den 31 december 2003 lade regeringen i godkännandepropositionen inte fram något förslag till lagändringar för genomförande av åtagandena. Däremot lämnades en redogörelse för på vilket sätt rambeslutet ställer krav på lagändringar. Inom Justitiedepartementet har därefter utarbetats en departementspromemoria, Lag om europeisk arresteringsorder och överlämnande för brott inom

EU (Ds 2002:62) med förslag till vilka lagändringar som bör vidtas för att Sverige skall uppfylla åtagandena enligt rambeslutet. Promemorian har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2003/111/BIRS). De nu aktuella förslagen byggs på departementspromemorian och remissbehandlingen av den.

Lagrådet har granskat regeringens förslag och har därvid haft vissa synpunkter. Regeringen har i huvudsak följt Lagrådets förslag.

Regeringens lagförslag återfinns i *bilaga 2*.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag till lagändringar i anledning av rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, vilket riksdagen godkände den 22 maj 2002.

I propositionen föreslås att det skall införas en ny lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder. Den nya lagen ersätter utlämningslagens bestämmelser om utlämning för brott till medlemsstater i EU. Vidare föreslås ändringar i annan lagstiftning som påverkas av rambeslutet.

Den nya lagen reglerar överlämnande från Sverige. Lagen, som i vissa delar motsvarar bestämmelserna i utlämningslagen, innehåller regler för främst åklagares och domstolars handläggning och beslut i ärenden om överlämnande. Beslut om överlämnande skall – till skillnad mot i dag – fattas av tingsrätt som första instans och inte av regeringen. Tingsrättens beslut kan överklagas till hovrätt och, om prövningstillstånd beviljas, till Högsta domstolen. Tingsrättens beslut skall i princip fattas inom 30 dagar från gripandet av den eftersökta personen. Om personen samtycker till överlämnande skall beslutet fattas inom 10 dagar från samtycket. Den som eftersöks för överlämnande har rätt att få en offentlig försvarare. Handläggningen i domstol skall som regel vara muntlig.

Den nya lagen innehåller bestämmelser om tvångsmedel som i vissa avseenden avviker från de bestämmelser som gäller i brottmål. Bland annat finns det i lagen en presumtion som innebär att den som eftersöks för överlämnande normalt skall anhållas och häktas. Denna presumtion gäller dock inte om den eftersökte är under 18 år. I likhet med vad som gäller vid utlämning skall det vara möjligt att i samband med överlämnandet av den eftersökte även överlämna föremål som har tagits i beslag.

I lagen anges i vilka fall överlämnande skall beviljas. Dessa motsvarar i stora delar vad som gäller vid utlämning. För att överlämnande för lagföring skall kunna beviljas krävs att gärningen, enligt den begärande – utfärdande – medlemsstatens lagstiftning, kan medföra fängelse i ett år eller mer. Överlämnande för verkställighet av straff förutsätter att det har dömts ut en frihetsberövande påföljd om minst fyra månader. Som huvudregel behålls kravet på dubbel straffbarhet. Överlämnande kan emellertid i vissa fall ske även för gärningar som inte direkt motsvarar något brott enligt svensk lag.

För att överlämnande skall få beviljas i ett sådant fall krävs att gärningen omfattas av artikel 2.2. i rambeslutet – den s.k. listan som innehåller 32 olika gärningstyper – vilket också innebär att gärningen skall kunna medföra fängelse i tre år eller mer enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning. I sådana fall skall någon kontroll av om det finns dubbel straffbarhet inte ske.

I lagen finns motsvarigheter till flera av utlämningslagens avslagsgrunder. Enligt rambeslutet är vissa av avslagsgrunderna tvingande och andra icke tvingande. I lagen anges att överlämnande i vissa fall inte får ske, t.ex. om den eftersökte i Sverige eller i en annan medlemsstat i EU redan är dömd för gärningen, om nåd eller åtalsunderlåtelse för gärningen har meddelats i Sverige eller om lagföring för gärningen pågår i Sverige. Ett annat exempel på när ansökan skall avslås är om gärningen har begåtts i Sverige och antingen inte utgör brott här eller enligt svensk lag är preskriberad.

Rambeslutet ger en medlemsstat möjlighet att avslå en begäran om överlämnande för verkställighet av straff, om medlemsstaten åtar sig att verkställa straffet. Det är också möjligt för en medlemsstat att, som villkor för överlämnande för lagföring, kräva garantier om att få tillbaka den som har överlämnats för att han eller hon skall kunna verkställa straffet i sitt hemland. Den nya lagen innehåller därför bestämmelser som innebär att överlämnande i vissa sådana situationer kan vägras för att straffverkställigheten i stället skall ske i Sverige eller att villkor skall ställas upp vid överlämnandet om att den som begärs överlämnad skall återföras till Sverige för att verkställa ett eventuellt straff här.

Den nya lagen kräver följdändringar i annan lagstiftning. Ändringar görs i bl.a. brottsbalken, lagen (1957:668) om utlämning för brott (utlämningslagen) och sekretesslagen (1980:100). Flertalet av dessa ändringar är av redaktionellt slag.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2004.

Utskottets överväganden

En europeisk arresteringsorder, m.m.

Utskottets förslag i korthet

I propositionen lämnas förslag till lagändringar som krävs för att Sverige skall uppfylla sina åtaganden enligt det inom EU antagna rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna. Regeringen föreslår dels att en ny lag om överlämnande från Sverige enligt en arresteringsorder skall införas, dels vissa ändringar i annan lagstiftning.

Utskottet föreslår att riksdagen i huvudsak bifaller propositionen, dock med några justeringar i föreslagen författningstext. Detta innebär att utskottet avstyrker motionsyrkanden om handläggningen av rambeslut, avslag på propositionen, att en uttrycklig hänvisning till grundlagarna skall föras in i den nya lagen, att den eftersökte rättigheter efter överlämnandet skall förstärkas samt att en utvärdering av den nya lagstiftningen måste göras. I sistnämnda hänseende aviserar regeringen att den under år 2005 avser att återkomma till riksdagen med en redogörelse för hur de berörda myndigheterna i Sverige har tillämpat eller på annat sätt berörts av den nya lagstiftningen. Utskottet lägger i ärendet också fram förslag till övergångsbestämmelser om vilka regler som skall gälla i förhållande till de medlemsstater som inte har införlivat rambeslutet i sin lagstiftning den 1 januari 2004.

Jämför reservationerna 1 (mp), 2 (v, mp) och 3 (c) samt det särskilda yttrandet (m, fp).

Handläggningen av rambeslut

I motion Ju8 (mp) väcks frågan om riksdagens behandling av godkännande av rambeslut. Motionärerna anser att frågan om godkännande av rambeslut inom det rättsliga området inte bör behandlas av riksdagen med mindre än att förslag till följdlagstiftning samtidigt läggs fram.

Lagrådet kritiserade i sitt yttrande över nu aktuella lagförslag den beredning som föregick propositionen om godkännande av rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna. Enligt Lagrådet skulle det, mot bakgrund av att förslagen är av stor principiell betydelse, t.ex. ha varit önskvärt att propositionen hade föregåtts av sedvanlig remissbehandling. Lagrådet ansåg också att det finns anledning att på ett mer generellt plan överväga hur systemet med rambeslut lämpligen bör hanteras från svensk sida.

Regeringen bemötte liknande synpunkter från Lagrådet i proposition 2002/03:38 Straffansvar för terroristbrott. Regeringen framhöll därvid bl.a. följande. Rambeslut blir bindande för EU:s medlemsstater så snart de antas av regeringarnas företrädare i ministerrådet. I de fall ett rambeslut förutsätter att lag ändras eller upphävs eller att ny lag stiftas eller om rambeslutet i övrigt gäller ett ämne i vilket riksdagen skall besluta, krävs därför enligt 10 kap. 2 § regeringsformen att regeringen inhämtar riksdagens godkännande innan den samtycker till att rambeslutet skall bli bindande för Sverige. Det finns ingen möjlighet att vid antagande av ett rambeslut göra förbehåll för ratifikation. För riksdagens godkännande av att rambeslut antas har därför tillämpats en ordning som innebär att riksdagen godkänner ett utkast till rambeslut om vilket det träffats en politisk överenskommelse. För att inte fördröja rambeslutens antagande har godkännandepropositionerna inte innehållit förslag till lagändringar utan i stället en analys av det lagstiftningsbehov som rambeslutet föranleder. Sammanfattningsvis framhöll regeringen att den form för behandling av rambeslut och därav föranledd lagstiftning som används måste anses väl uppfylla de krav som gäller vid lagstiftning i anledning av internationella överenskommelser (s. 25 f).

Den genom praxis godtagna ordningen att riksdagen kan godkänna ett rambeslut som ännu inte föreligger i slutligt skick har kommit till klart uttryck genom en ändring i 10 kap. 2 § regeringsformen, som trädde i kraft den 1 januari 2003. I detta sammanhang uttalades inte något krav på att ett godkännande av ett utkast till rambeslut förutsätter att förslag på följdlagstiftning samtidigt läggs fram (bet. 2001/02:KU18, prot. 124, bet. 2002/03:KU6, rskr. 15).

Konstitutionsutskottet har därefter genomfört en granskning av regeringens hantering när det gäller inhämtandet av riksdagens godkännande enligt 10 kap. 2 § regeringsformen inför antagandet av rambeslut och andra beslut på andra och tredje pelarens område inom EU. Konstitutionsutskottet uttalade i det sammanhanget att ett traditionellt remissförfarande skall tillämpas vid beredningen av en proposition om godkännande av rambeslut i samma utsträckning som vid lagstiftningsärenden. Konstitutionsutskottet underströk härvid att underhandskontakter med myndigheter kan ersätta remissbehandling av traditionellt slag endast då detta är oundgängligen påkallat av de tidsramar som gäller för EU:s antagande av en överenskommelse eller i andra undantagssituationer (bet. 2002/03:KU10 s. 63 f).

Regeringen vidhåller i den nu aktuella propositionen vad den tidigare anfört samt framhåller att vissa förbättringar gjorts, dels bestäms numera inte någon genomförandetidpunkt i utkast till rambeslut, dels tillämpas en ordning där utkast till godkännandeproposition remitteras för att inhämta synpunkter på om ett rambeslut bör antas. Regeringen anför vidare att den noga kommer att följa dessa frågor och vid behov vidta de åtgärder som krävs för att rambeslut även i fortsättningen skall kunna antas och genomföras på ett ändamålsenligt och konstitutionellt riktigt sätt.

Justitieutskottet har i olika sammanhang tagit ställning till frågan om riksdagens handläggning av godkännande av rambeslut och efterföljande lagstiftningsförslag. Principfrågan behandlas i utskottets betänkande 1999/2000:JuU20 s. 5 f. Utskottet framhöll därvid att det inte kunde se något avgörande skäl mot att godta ett rambeslut vid ett tillfälle och fatta beslut om lagstiftningen vid ett senare tillfälle. Att avvakta med lagstiftningen bör emellertid inte ske annat än när det är påkallat av de tidsramar som gäller för EU:s antagande av rambeslutet. Frågan behandlades också i betänkandet om riksdagens godkännande av det i detta ärende aktuella rambeslutet. Utskottet avstyrkte då liknande motionsyrkanden som det nu aktuella (bet. 2001/02:JuU29 s. 9 f). Det bör i sammanhanget tilläggas att justitieutskottet redan före konstitutionsutskottets granskning, inom ramen för sitt uppföljningsarbete, hade gjort en motsvarande granskning på utskottets område. Granskningen omfattade bl.a. alla rambeslut som riksdagen godkänt under perioden 1995/96–2001/02. Utskottet kunde därvid, vid en jämförelse med de efterföljande lagstiftningsärendena, konstatera att regeringen i godkännandepropositionen gjort en i allt väsentligt korrekt bedömning av lagstiftningsbehovet.

Utskottet vidhåller sina tidigare uttalanden i frågan. Även om det självklart är eftersträvansvärt med en ordning där godkännande av rambeslut prövas samtidigt som förslag till nödvändiga lagändringar, är en sådan ordning med hänsyn till beslutsprocessen inom EU ofta inte möjlig att upprätthålla. Ansträngningar görs dock för att förbättra handläggningen i dessa ärenden, t.ex. remitteras numera utkast till godkännandeproposition för att inhämta synpunkter på om ett rambeslut bör antas eller inte. I sammanhanget kan också nämnas att beslutsformerna i den tredje pelaren är föremål för översyn i regeringskonferensen om EU:s grundfördrag. Sammanfattningsvis anser utskottet sålunda att motion Ju8 i nu behandlad del bör avslås.

Propositionen

Inledning

Regeringens förslag innebär att det införs en ny lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder. Därutöver föreslås vissa ändringar i annan lagstiftning, t.ex. i brottsbalken, utlämningslagen och sekretesslagen. Ändringarna syftar huvudsakligen till att genomföra det inom EU antagna rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna. Enligt artikel 34 i rambeslutet skall medlemsstaterna före den 31 december 2003 ha vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i rambeslutet.

Rambeslutet innebär att i princip all utlämning inom EU skall ske genom att systemet med en europeisk arresteringsorder tillämpas. Utlämningskonventionerna från 1957, 1995 och 1996 samt andra bestämmelser om utlämning som i dag gäller inom EU, t.ex. del av konventionen om tillämpning av

Schengenavtalet, skall således inte längre tillämpas mellan medlemsstaterna. För svensk del kommer i flertalet fall det nordiska utlämnings-samarbetet att kunna undantas från rambeslutets tillämpningsområde.

Med en europeisk arresteringsorder avses en begäran från en rättslig myndighet i en medlemsstat (den utfärdande) om att en rättslig myndighet i en annan medlemsstat (den verkställande) skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av en frihetsberövande påföljd. Denna ordning bygger på att rättsliga myndigheter i medlemsstaterna erkänner varandras bedömningar och beslut i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande av rättsliga beslut.

En europeisk arresteringsorder får utfärdas för brott som enligt den utfärdande statens lagstiftning kan medföra en frihetsberövande påföljd om minst ett år. När överlämnande begärs för verkställighet av ett redan utdömt straff krävs en frihetsberövande påföljd om minst fyra månader. Som huvudregel behålls kravet på dubbel straffbarhet. Om den utfärdande staten gjort bedömningen att brottet motsvarar något av de 32 brott eller brottstyper som särskilt anges i rambeslutets s.k. lista och brottet i den utfärdande staten dessutom kan medföra en frihetsberövande påföljd om minst tre år får emellertid krav på dubbel straffbarhet för gärningen inte ställas. Listan omfattar flera av de allvarligaste brottsbalksbrotten som mord, grov misshandel, våldtäkt och rån samt vissa allvarliga brott inom specialstraffrätten, t.ex. narkotikabrott och miljöbrott. På listan finns också vissa brott, t.ex. deltagande i en kriminell organisation, som inte motsvaras av någon brottsbeteckning i svensk lag, men som i praktiken kan innefatta t.ex. vålds- eller hotbrott. Även dessa gärningar torde därför i flertalet fall vara straffbara i Sverige.

Överlämnande enligt en europeisk arresteringsorder får inte vägras i andra fall än vad som följer av rambeslutet. Flertalet av rambeslutets avslagsgrunder låter sig beskrivas i uttryckliga regler om att en viss förutsättning skall eller får medföra att överlämnande vägras. Här kan bl.a. nämnas principen om att ingen skall dömas två gånger för samma sak (ne bis in idem) och bristande straffmyndighetsålder i den verkställande staten. Nämnas kan också principen om att pågående lagföring av den eftersökte för samma gärning utgör hinder mot verkställighet (lis pendens). Även att gärningen omfattas av nåd, att påföljd för gärningen har bortfallit på grund av preskription i den verkställande staten eller att gärningen har begåtts på den verkställande statens territorium kan utgöra hinder för överlämnande. Överlämnande får inte heller ske om det skulle strida mot bestämmelser om immunitet och privilegier. Också i rambeslutets beaktandesatser finns bestämmelser som medför att överlämnande i vissa fall kan vägras. Att en europeisk arresteringsorder utfärdats hindrar t.ex. inte medlemsstaterna från att tillämpa sina konstitutionella regler om prövning i laga ordning, föreningsfrihet, tryckfrihet och yttrandefrihet. Överlämnande får också vägras om det finns skäl att tro att en europeisk arresteringsorder utfärdats i syfte att lagföra eller straffa en person på grund av dennes kön, ras, religion, etniska ursprung, nationalitet, språk, politiska uppfattning eller sexuella läggning eller att personens ställning vid

ett överlämnande kan skadas av något av dessa skäl. Inte heller påverkar rambeslutet skyldigheten att i det enskilda fallet respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) eller skyldigheten att fullgöra vissa andra internationella förpliktelser.

Den verkställande rättsliga myndigheten kan också ställa upp vissa, i rambeslutet angivna, villkor som krav för att verkställa en europeisk arresteringsorder, t.ex. att en person som är medborgare i den staten återförs dit efter rättegången för verkställighet av det straff som ådömts honom i den andra staten.

Det nya förfarandet för överlämnande motsvarar till stora delar vad som gäller vid utlämning. Det finns dock några betydande skillnader. En av de viktigare skillnaderna är att det övergripande beslutsansvaret flyttas från regeringen till de allmänna domstolarna. En annan stor skillnad är att den verkställande medlemsstaten inte skall göra någon prövning av om den dom eller det beslut som meddelats i den utfärdande medlemsstaten är korrekt utan skall godta den bedömning som har gjorts i den staten. Detta är en konsekvens av principen om ömsesidigt erkännande. Värt att notera i sammanhanget är också att det för överlämnande enligt en arresteringsorder saknar betydelse hur strängt straff som kan följa i den verkställande medlemsstaten. Det är i stället straffet i den utfärdande medlemsstaten som är avgörande.

Enligt regeringen bör förfaranderegleringen och regleringen av avslagsgrunder utformas med utgångspunkt i att bestämmelserna kommer att tillämpas av åklagare och domstolar i ett rättsligt tvåpartsförfarande. Bestämmelserna bör tas in i en ny lag, i vilken förutsättningarna för överlämnande från Sverige uttömmande regleras. Lagen bör också innehålla bestämmelser om överförande av verkställighet av frihetsberövande påföljder till Sverige när detta sker i anslutning till eller som en följd av att överlämnande sker enligt rambeslutet samt, i den utsträckning saken inte regleras i andra författningar, övriga bestämmelser som krävs för att införliva rambeslutet i svensk lagstiftning. Bestämmelser i övrigt om överlämnande till Sverige bör däremot regleras i förordning.

En utgångspunkt för genomförandet av rambeslutet har för regeringens del varit att åstadkomma en lagstiftning som står i överensstämmelse med respekten för de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 i EU-fördraget. Att kunna vägra överlämnande med hänvisning till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) måste därmed vara möjligt. En annan, självklar, utgångspunkt har varit att den nya lagstiftningen skall stå i överensstämmelse med grundlagarna och de grundläggande principerna i svensk straff- och processrätt. Samtidigt har regeringen eftersträvat att i den nya regleringen anknyta till nuvarande erkända och väl fungerande regler och förfaranden som gäller vid utlämning. Det har då varit en målsättning att inte inskränka möjligheterna att överlämna i förhållande till vad som i dag är möjligt vid utlämning. En konsekvens av detta

är att vissa fakultativa bestämmelser i rambeslutet inte har tagits in i den svenska lagstiftningen. Detta gäller vissa fall där verkställighet av en arresteringsorder kan vägras samt i vilka fall villkor skall kunna ställas upp i samband med ett överlämnande.

Avslag på propositionen

I motionerna Ju7 (v) och Ju8 (mp) yrkas avslag på propositionen. Här anförts att lagförslagen inte uppfyller de höga krav på rättssäkerhet som bör ställas i en rättsstat.

Utskottet noterar inledningsvis att rambeslutet, efter dess antagande den 13 juni 2002, är bindande för Sverige och att det därmed föreligger en skyldighet att uppfylla de åtaganden som följer av rambeslutet.

I samband med riksdagens godkännande av utkastet till rambeslut delade utskottet regeringens bedömning att de fördelar som den europeiska arresteringsordern erbjuder överväger de svårigheter och nackdelar som kan finnas. Bland annat framhölls att rambeslutet på ett bra sätt utvecklar det rättsliga samarbetet och ger avsevärt bättre möjligheter att utreda och beivra brott. Vidare framhölls att rambeslutet innebär ett större inslag av rättslig prövning i förfarandet och tvingar medlemsstaterna att kraftigt minska handläggningstiderna för prövning av framställningar (bet. 2001/02:JuU29 s. 9 f). Utskottet har inte nu någon annan uppfattning, utan delar regeringens bedömning att det bör införas en ny lag som reglerar bestämmelserna om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder. Lagen bör i huvudsak ges den lydelse som regeringen föreslagit. Utskottet vill härvid anmärka att det, om tillämpningen av lagen skulle visa att förtydliganden krävs eller att möjligheterna till avslag respektive rätten att ställa villkor bör utvidgas, alltid finns en möjlighet för riksdagen att ändra lagen. Detta förutsätter självklart att de i sådana fall aktuella lagändringarna är förenliga med rambeslutet.

Utskottet vill i sammanhanget även tillägga att domstolarna vid tillämpningen av den nya lagen har att beakta bestämmelserna i grundlag om bl.a. tryckfrihet och yttrandefrihet. Domstolarna skall även beakta bestämmelserna i Europakonventionen jämte tilläggsprotokoll, t.ex. diskrimineringsförbudet samt rätten till en rättvis rättegång. Mot den bakgrunden anser utskottet att de rättssäkerhetskrav som måste ställas på en lagstiftning av förevarande slag är uppfyllda.

Sammantaget innebär det anförda att utskottet i princip tillstyrker propositionen. Motion Ju7 samt motion Ju8 i nu behandlad del bör till följd härav avslås.

Till några enskildheter i förslaget återkommer utskottet nedan.

Hinder mot överlämnande enligt grundlagarna

I motion Ju5 (fp) begärs att det i 2 kap. 1 § den nya lagen skall föras in en uttrycklig hänvisning till regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Som framgår ovan innehåller grundlagarna bestämmelser som kan utgöra hinder mot överlämnande. Av punkten 12 i rambeslutets beaktandesatser följer att rambeslutet inte hindrar att en medlemsstat tillämpar sina konstitutionella regler om prövning i laga ordning, föreningsfrihet, tryckfrihet och yttrandefrihet i andra medier. Vidare följer av artikel 20.1 i rambeslutet att överlämnande får vägras om den eftersökte har rätt till privilegier eller immunitet avseende rättsliga förfaranden eller verkställighet.

Bestämmelser om skydd för föreningsfriheten finns intagna i 2 kap. regeringsformen, medan bestämmelser om tryckfrihet och yttrandefrihet i andra medier än tryckta skrifter finns i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Föreskrifter om immunitet i den mening som avses i rambeslutet finns i bl.a. regeringsformen och riksdagsordningen.

Regeringen har övervägt om det bör införas en särskild bestämmelse i lagen som erinrar om grundlagarna. Det kan hävdas att en sådan erinran bör tas in för att uppmärksamma tillämparen på att det i grundlagarna finns bestämmelser som inskränker lagens tillämpning. Regeringen har dock i tidigare lagstiftningsärenden ansett att det som regel inte är lämpligt att tynga lagstiftningen med erinringar om vad som gäller enligt grundlagarna (se t.ex. prop. 1999/2000:111 s. 29). Några skäl för att i detta fall frångå den bedömningen har regeringen inte funnit. Någon särskild erinran om grundlagarna, utöver den generella hänvisningen till annan lag, bör därför inte tas in i den nya lagen.

Utskottet finner inte anledning att göra någon annan bedömning än regeringen i denna fråga. Motion Ju5 i nu behandlad del avstyrks.

Husrannsakan

Om det i en arresteringsorder finns en ansökan om beslag skall lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål tillämpas i den delen. Om det annars påträffas föremål som på grund av den uppgivna gärningen skulle kunna tas i beslag och överlämnas enligt lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål, får de även utan en särskild ansökan tas i beslag av åklagare eller den som griper den eftersökte, se 4 kap. 7 § den nya lagen. För att säkerställa möjligheten till beslag har, på initiativ av Riksåklagaren, i paragrafen också införts en bestämmelse om husrannsakan.

I de flesta fall torde åklagaren ha möjlighet att ta kontakt med den utfärdande myndigheten och få en ansökan om husrannsakan och beslag från denna innan beslutet fattas. I ett sådant fall tillämpas lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. I samband med att den eftersökte frihetsberövas, dvs. då han eller hon grips eller när ett anhållande verkställs, förhåller det sig däremot annorlunda. I den situationen kan det hastigt uppkomma ett behov av husrannsakan. Det kan då vara svårt att hinna kontakta den utfärdande myndigheten. Regeringen anser mot denna bakgrund att det i den nya la-

gen bör införas en regel som medger att husrannsakan får ske för sökande efter föremål som får tas i beslag, om åtgärden vidtas i samband med att den som eftersöks berövas friheten.

Utskottet delar regeringens bedömning att en möjlighet till husrannsakan bör finnas också i de fall den utfärdande myndigheten inte hinner kontaktas för att komma in med en ansökan. Husrannsakan bör i dessa fall få göras såväl av åklagare som av polisman eller tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen. Med hänsyn till att det handlar om tvångsmedel kräver dock möjligheten till husrannsakan en tydlig reglering. Av 4 kap. 7 § bör framgå även vem som får besluta om husrannsakan och under vilka förutsättningar.

Rambeslutet utgår från att medlemsstaterna så långt det är möjligt tillämpar nationella processuella bestämmelser i fråga om tvångsmedel. Bestämmelser om husrannsakan finns bl.a. i 28 kap. rättegångsbalken.

Beslut om husrannsakan enligt rättegångsbalken fattas normalt sett av undersökningsledaren, åklagaren eller rätten. En polisman får sålunda genomföra en husrannsakan under förutsättning att han har ett förordnande från undersökningsledare, åklagare eller domstol. Är det fara i dröjsmål får polismannen dock göra husrannsakan även utan sådant förordnande (se 28 kap. 4–5 §§ rättegångsbalken). Också en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har i vissa situationer en motsvarande rätt att göra husrannsakan, se 26 § lagen (2000:1225) om straff för smuggling (smugglingslagen).

Nuvarande bestämmelser i rättegångsbalken om polisens befogenheter att genomföra husrannsakan tillkom efter ett tillkännagivande av utskottet (bet. 1988/89:JuU25, rskr. 313). Utskottet återopade därvid ett uttalande av Justitiekanslern av innebörd att det förhållandet att en åtgärd kunde företas på ett lättare eller bekvämare sätt för myndigheten inte utgjorde motiv för att tillåta ingrepp mot den enskildes personliga frihet och integritet och att det inte utan starka skäl borde anförtros åt en enskild polisman att själv fatta beslut om husrannsakan. Polisens rätt att själv fatta beslut om husrannsakan borde därför inskränkas till fall då fara är i dröjsmål (s. 29 f). Motsvarande synsätt gjorde sig gällande även vid tillkomsten av smugglingslagens bestämmelser om husrannsakan (prop. 1999/2000:124, bet. 2000/01:JuU2, rskr. 28).

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att husrannsakan i nu aktuella fall normalt sett bör få göras först sedan förordnande om husrannsakan meddelats av åklagaren. Om det är fara i dröjsmål bör dock en polisman eller en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen få göra husrannsakan även utan ett sådant förordnande. Härigenom bringas regleringen i fråga om behöriga personer i överensstämmelse såväl med vad som gäller för beslag i paragrafens första stycke som med reglerna för gripande i 4 kap. 5 § sista stycket den nya lagen. Utskottet lägger fram ett förslag till förtydligande av lagtexten med denna innebörd, se *bilaga 3*.

Den eftersöktes rättigheter efter överlämnandet

I motion Ju6 (c) framhålls att man inom EU måste arbeta för att stärka den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Motionären framhåller särskilt att möjligheterna till rättsligt bistånd, t.ex. en svensktalande offentlig försvarare, måste förbättras för svenska medborgare som befinner sig utomlands.

I Europakonventionen, som tillträtts av alla EU:s medlemsstater, finns de grundläggande krav som kan ställas på ett rättsligt förfarande, dvs. rätten till en rättvis rättegång. Enligt artikel 6.3 (b) i konventionen har var och en som blivit anklagad för brott bl.a. rätt att få tillräcklig tid och möjlighet att förbereda sitt försvar. Konventionen ger också en långtgående rätt att, vid behov, få kostnadsfritt offentligt försvar. Av Europadomstolens praxis följer att en sådan rätt i princip föreligger om det rör sig om en besvärlig rättsfråga eller om personen riskerar ett strängt straff. Därtill har i praxis krävts att rätten till försvarare är sådan att försvararen kan lämna ett reellt bistånd – rätten får inte endast vara formell.

Inom EU pågår ett arbete med att ytterligare precisera reglerna i Europakonventionen om rätten till en rättvis rättegång. Kommissionen har som ett första steg inlett ett arbete för att på vissa områden skapa miniminormer gemensamma för hela EU (KOM [2003] 75 slutlig). Det handlar om möjligheten att få rättsligt biträde – både före och efter en rättegång – tillgången till tolkning och översättning, information till misstänkta och tilltalade om deras rättigheter, garantier för att i synnerhet misstänkta och tilltalade från utsatta grupper har ett ordentligt skydd samt hjälp via konsulat till frihetsberövade utlänningar.

Enligt lagen (2003:491) om konsulärt ekonomiskt bistånd (prop. 2002/03:69, bet. JuU16, rskr. 209) kan konsulärt ekonomiskt bistånd lämnas till enskilda utomlands som har råkat i nöd eller annan svårighet i utlandet och därför behöver ekonomisk hjälp. Enligt huvudregeln lämnas sådant bistånd endast till svenska medborgare samt flyktingar och statslösa personer som är bosatta i Sverige (3 §). Undantagsvis kan sådant bistånd dock utgå även till svenska medborgare bosatta utomlands och andra utländska medborgare bosatta i Sverige (4 – 5 §§). En förutsättning för bistånd är att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt och att det är skäligt att bistånd lämnas (6 §). Den som har berövats friheten genom beslut av domstol eller annan myndighet i utlandet kan få konsulärt ekonomiskt bistånd för kostnader som avser utredning, bevisning samt juridiskt biträde och tolk under förundersökning, rättegång eller annat förfarande, om den frihetsberövade av särskild anledning har behov av sådant bistånd. Bistånd får även lämnas till den som inte är berövad friheten, om förfarandet med sannolikhet kan leda till frihetsberövande och det finns särskilda skäl för det (7 §). Enligt förarbetena till bestämmelsen skall frågan, om det i nu nämnda fall finns behov av bistånd, bedömas med beaktande av samtliga omständigheter hänförliga till förfarandet, det eventuellt tillgängliga rättsskyddet i vistelseslandet, den sannolika påföljden eller motsvarande och sökandens personliga förhållanden. Som exempel på omständigheter av betydelse i ett fall som gäller misstanke om

brott anges om det finns anledning att förvänta en mycket allvarlig påföljd, om den eftersökte är minderårig eller psykiskt sjuk och om den eftersökte inte har rätt till offentlig försvarare enligt landets lag eller om denna rätt finns, men det rättsskydd som erbjuds är sådant att det inte kan godtas (a. prop. s. 53).

Rättshjälp enligt rättshjälpslagen (1996:1619) kan omfatta t.ex. kostnader för ett rättshjälpsbiträde i Sverige, dvs. normalt en advokat eller en biträdande jurist vid en advokatbyrå. Skall den rättsliga angelägenheten behandlas utomlands krävs normalt sett att det finns särskilda skäl (11 § 5). Rätten till rättshjälpsbiträde förutsätter dessutom att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt, t.ex. genom att den eftersökta personen får en kompetent försvarare enligt det andra landets regler eller enligt den svenska lagen om konsulärt ekonomiskt bistånd. Något behov av rättshjälp i Sverige för en angelägenhet utomlands torde därför i de allra flesta fall inte finnas.

I propositionen konstateras sammanfattningsvis att samtliga medlemsstater har tillträtt Europakonventionen. Dessa stater är således skyldiga att iaktta konventionens bestämmelser om bl.a. rätt till kostnadsfritt offentligt försvar. Om det, i ett särskilt fall, skulle inträffa att en medlemsstat inte erbjuder det rättsskydd som konventionen föreskriver kan konsulärt ekonomiskt bistånd lämnas. Enligt regeringens bedömning innebär detta att den som har överlämnats från Sverige tillförsäkras en försvarare i den andra medlemsstaten, i sista hand genom den svenska lagen om konsulärt ekonomiskt bistånd. Någon ändring av dessa bestämmelser bedöms inte vara nödvändig. Det finns dock, anför regeringen, anledning att följa upp och utvärdera på vilket sätt personer som har överlämnats från Sverige eller som riskerar att bli föremål för en begäran om överlämnande får sitt behov av försvarare tillgodosett samt om det bör vidtas åtgärder för att på annat sätt förstärka den eftersöktes rättigheter eller möjligheten att få rättshjälp.

Utskottet ser för närvarande inte skäl att göra någon annan bedömning än regeringen i denna fråga. Motion Ju6 bör sålunda avslås.

Uppföljning av den nya lagstiftningen

I motion Ju5 (fp) framhålls att regeringen noggrant skall följa tillämpningen av den nya lagen med beaktande av rättssäkerhetsaspekterna.

I samband med att riksdagen godkände rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna begärde riksdagen hos regeringen en översyn av rambeslutet när den kommande lagstiftningen gällt i högst två år (bet. 2001/02:JuU29, rskr. 256). Utskottet anförde i sitt av riksdagen godkända betänkande att regeringen i samband med de förslag till följdlagstiftning som rambeslutet föranleder borde lämna en redogörelse för hur en uppföljning av tillämpningen av rambeslutet skall ske. Utskottet påtalade därvid att det är viktigt att kontrollera att fattade beslut får avsedd effekt (s. 10).

En av nyheterna i det föreliggande förslaget är, som ovan nämnts, att allmän domstol övertar regeringens beslutsfattande roll i ärenden om överlämnande inom EU. För att detta skall kunna ske har den nya lagen anpassats till en sådan prövning. En annan stor nyhet är principen om ömsesidigt erkännande som grund för prövningen i ett ärende om överlämnande. De materiella bestämmelserna, t.ex. regleringen av avslagsgrunder, motsvarar i stora delar vad som i dag gäller vid utlämning.

Regeringen anser dock i likhet med riksdagen att det finns skäl att följa upp tillämpningen av rambeslutet, såväl vid överlämnande till Sverige som när någon begärs överlämnad härifrån. Rambeslutet är det första rambeslutet i sitt slag och reglerar en verksamhet som har stor betydelse för brottsbekämpningen inom EU. Genomförandet av rambeslutet ställer höga krav på medlemsstaternas vilja och förmåga att samarbeta kring det nya regelverket. En utvärdering kan mot denna bakgrund bidra till kunskap och slutsatser som är värdefulla både för hur Sverige skall fortsätta tillämpa rambeslutet och hur Sverige skall ställa sig till det framtida straffrättsliga samarbetet inom EU.

Det kan i sammanhanget nämnas att Europeiska unionens råd i enlighet med artikel 34 punkten 4 i rambeslutet gjort en utvärdering av bestämmelserna i rambeslutet, särskilt när det gäller den praktiska tillämpningen i medlemsstaterna samt hur Schengens informationssystem (SIS) fungerar. Utvärderingen har presenterats i en rapport av den 19 november 2003 (15009/03 COPEN 115). I rapporten hänvisas också till att kommissionen, enligt artikel 34 punkten 3 i rambeslutet, senast den 31 december 2004 skall överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av rambeslutet, vid behov tillsammans med lagförslag. I detta sammanhang anmärker rådet att eventuella förslag till ytterligare lagstiftningsåtgärder bör bygga på medlemsstaternas erfarenheter från den praktiska tillämpningen av den europeiska arresteringsordern, på hur SIS fungerar under en representativ period samt på kommissionens rapport. Under alla omständigheter bör resultatet av den praktiska tillämpningen av den europeiska arresteringsordern och översändningen av den genom SIS avvaktas innan åtgärder vidtas för att ändra lagstiftningsramen.

Regeringen aviserar i propositionen att den avser att under år 2005 återkomma till riksdagen med en redogörelse för hur de berörda myndigheterna i Sverige har tillämpat och berörts av den nya lagstiftningen. Redogörelsen torde komma att innehålla uppgifter om bl.a. ärendemängd, kostnadsutveckling och de problem myndigheterna har stött på vid tillämpningen samt en analys av de förändringar som kan vara påkallade.

Utskottet konstaterar att regeringen aviserat att den, i enlighet med riksdagens tidigare beslut, avser att under år 2005 återkomma till riksdagen med en utvärdering av lagstiftningen och hur den har tillämpats. Härvid kommer bl.a. tillämpningsproblem som uppstått vid myndigheterna samt kostnadseffekten att belysas. Att olika rättssäkerhetsaspekter beaktas i detta samman-

hang ser utskottet som självklart. Någon anledning för riksdagen att göra något särskilt uttalande i denna fråga finns enligt utskottet inte. Motion Ju5 i här behandlad del bör sålunda avslås.

Beslut om att inte tillämpa systemet med en europeisk arresteringsorder

Enligt punkten 10 i rambeslutets beaktandesatser får tillämpningen av rambeslutet avbrytas i förhållande till en medlemsstat om denna allvarligt och ihållande åsidosätter de principer som fastställs i artikel 6.1 i EU-fördraget, dvs. principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen. Rådet får då på motiverat förslag från en tredjedel av medlemsstaterna, från Europaparlamentet eller från kommissionen med en majoritet på fyra femtedelar av sina medlemmar och efter Europaparlamentets samtycke slå fast att det finns en klar risk för att en medlemsstat gör ett sådant åsidosättande samt lämna lämpliga rekommendationer till denna stat (artikel 7.1 i EU-fördraget i dess lydelse enligt Nicefördraget). Konsekvensen för medlemsstaten kan, om ett åsidosättande konstateras, bli att vissa av de rättigheter som enligt fördraget tillkommer medlemsstaten upphävs. I förevarande fall kan det innebära att tillämpningen av rambeslutet avbryts i förhållande till den aktuella medlemsstaten.

Vidare finns i anslutningsfördragen för de tio stater som blir medlemmar i EU den 1 maj 2004 en skyddsklausul på straffrättens och civilrättens område. Skyddsklausulen för rättsliga och inrikes frågor – som omfattar bl.a. rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna – kan aktualiseras om det skulle visa sig att det finns brister i införlivandet, genomförandet eller tillämpningen av instrument som rör ömsesidigt erkännande inom straffrätten eller civilrätten, eller om det finns en överhängande risk för sådana brister. Om en sådan situation skulle uppkomma under de tre första åren efter anslutningen, kan kommissionen på motiverad begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ, och efter att ha samrått med medlemsstaterna, besluta om särskilda villkor för tillämpningen av instrumentet. Sådana villkor kan t.ex. vara att tillämpningen av rambeslutet tillfälligt upphävs i förhållandet mellan en ny medlemsstat och övriga medlemsstater.

I en situation där rådet eller kommissionen beslutar om avbrott i tillämpningen av rambeslutet måste även tillämpningsområdet för den svenska lagstiftningen rörande arresteringsordern begränsas. För att åstadkomma en lösning på detta problem har regeringen föreslagit att det i 8 kap. 3 § i den nya lagen införs en möjlighet för regeringen att – i stället för riksdagen – besluta att lagen under viss tid inte skall tillämpas i förhållande till en viss medlemsstat i EU.

Utskottet delar regeringens uppfattning att tillämpningsområdet för den nya lagen måste kunna begränsas för det fall rådet eller kommissionen beslutar om avbrott i tillämpningen av rambeslutet. Lagregleringen härav bör emellertid inte ske på det sätt regeringen föreslagit. Mer lämpligt är att lagens tillämpningsområde i stället regleras direkt i 1 kap. 1 §. Utskottet lägger därför fram ett förslag till sådan ändring, se *bilaga 3*. Utskottets förslag innebär att regeringens förslag till 8 kap. 3 § skall avslås.

Utskottet vill i sammanhanget framhålla att det, om den situationen skulle uppstå att en medlemsstat allvarligt åsidosätter Europakonventionens bestämmelser om mänskliga rättigheter eller grundläggande friheter, torde ta viss tid innan rådet eller kommissionen kan fatta beslut om att avbryta tillämpningen av rambeslutet i förhållande till den aktuella medlemsstaten. Under denna tid kan en begäran om överlämnande självklart avslås enligt 2 kap. 4 § punkten 2 den nya lagen.

Utlämningslagens tillämplighet, m.m.

Enligt regeringens förslag till ändring i 1 § utlämningslagen skall denna lag aldrig kunna tillämpas i förhållande till en medlemsstat inom EU. I den situation som beskrivs ovan, dvs. om rådet eller kommissionen beslutar om avbrott i tillämpningen av rambeslutet i förhållande till en medlemsstat, skulle detta emellertid få till konsekvens att det helt saknas en reglering för prövning av utlämningsframställningar från en sådan stat. Enligt utskottet är detta inte tillfredsställande. För det fall lagen om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder inte skall tillämpas i förhållande till en medlemsstat på grund av att Europeiska unionen genom ett särskilt beslut har avbrutit tillämpningen av rambeslutet i förhållande till den staten bör i stället utlämningslagens bestämmelser i dess nya lydelse kunna tillämpas. Ett tillägg med den innebörden bör sålunda göras i 1 § utlämningslagen, se utskottets lagförslag i *bilaga 3*. I övrigt görs endast en språklig justering i regeringens förslag till lydelse.

Utskottet har av regeringen upplysts om att några medlemsstater inte kommer att ha genomfört rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna till den 1 januari 2004. Så som rambeslutet utformats skall systemet med överlämnande enligt en europeisk arresteringsorder tillämpas i förhållande till samtliga medlemsstater vid denna tidpunkt och sålunda ersätta nuvarande utlämningssystem. Någon reglering av hur medlemsstaterna skall förhålla sig till varandra om en medlemsstat har misslyckats med att införliva rambeslutet i sin lagstiftning inom utsatt tid finns inte. Detta är enligt utskottet ett olyckligt förbiseende.

Systemet med en europeisk arresteringsorder får anses förutsätta att både den ansökande och den verkställande medlemsstaten har införlivat rambeslutet i sin lagstiftning. Konsekvensen av att vissa medlemsstater inte kommer att ha genomfört rambeslutet i tid blir därför att Sverige i förhållande till dessa stater under en övergångsperiod varken kommer att kunna överlämna en

person enligt den nya lagen eller utlämna en person enligt utlämningslagen. Detta är otillfredsställande. Enligt utskottets mening bör utlämningslagen i dess nuvarande lydelse kunna fortsätta att tillämpas i förhållande till en sådan medlemsstat till dess att den har införlivat rambeslutet i sin lagstiftning. Detta innebär att den aktuella medlemsstaten försätts i samma läge som innan systemet med en europeisk arresteringsorder infördes. Övergångstiden bör dock inte sträcka sig längre än till den 31 december 2004. Skulle någon medlemsstat vid denna tidpunkt ännu inte ha fullgjort sina åtaganden enligt rambeslutet kan regeringen återkomma till riksdagen i frågan. I annat fall blir utlämningslagen i dess nya lydelse tillämplig. Detta följer av 1 § utlämningslagen i den av utskottet föreslagna lydelsen.

För att regleringen skall bli så entydig och klar som möjligt bör övergångsbestämmelser med denna innebörd, dvs. att utlämningslagen i dess nuvarande lydelse och inte lagen om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder skall tillämpas i förhållande till en medlemsstat som inte har genomfört rambeslutet, föras in i båda lagarna. Utskottet lägger här fram förslag till en sådan reglering, se *bilaga 3*.

Den 1 maj 2004 kommer ytterligare 10 stater att bli medlemmar i EU. Beträffande dessa stater är det för närvarande oklart om de kommer att ha hunnit genomföra rambeslutet före sitt inträde i unionen.

Om någon av de nya medlemsstaterna brister i införlivandet av rambeslutet kommer kommissionen enligt ett särskilt förfarande att kunna besluta om att rambeslutet tillfälligt upphävs i förhållande till den medlemsstaten, se ovan. I den situationen kommer utlämningslagen i dess nya lydelse att gälla i förhållande till den aktuella medlemsstaten. Beslutsförfarandet hos kommissionen kan dock antas ta viss tid. Under denna tid eller om något sådant förfarande inte inleds bör även de nya medlemsstaterna omfattas av den ovan nämnda övergångsbestämmelsen till lagen om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder. Detta innebär att den lagen inte skall tillämpas på en medlemsstat som inte genomfört rambeslutet. De nya medlemsstaterna bör däremot inte omfattas av den av utskottet föreslagna övergångsbestämmelsen till utlämningslagen eftersom denna bestämmelse tar sikte på de särskilda bestämmelser om utlämning som gäller i förhållande till nuvarande medlemsstater fram till den 1 januari 2004. I de situationer lagen om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder inte är tillämplig på en av de nya medlemsstaterna skall i stället utlämningslagen i dess nya lydelse tillämpas. Detta följer av 1 § utlämningslagen i den lydelse som utskottet föreslagit. Härigenom försätts den aktuella medlemsstaten i samma läge som före inträdet i EU till dess att nödvändiga åtgärder vidtagits för att genomföra rambeslutet.

Utskottet vill slutligen anmärka att det av artikel 34 punkten 2 i rambeslutet följer att medlemsstaterna skall överlämna texten till de bestämmelser genom vilka skyldigheterna enligt detta rambeslut införlivas med deras nationella lagstiftning till rådets generalsekretariat och kommissionen. Enligt

utskottet får det ankomma på regeringen att se till att berörda myndigheter i Sverige får del av uppgifterna om när respektive medlemsstat har genomfört rambeslutet.

Övrigt

Enligt myndigheternas skrivregler (Ds 2001:32) bör Högsta domstolen numera skrivas med stor bokstav. Utskottet anser att det i enlighet härmed bör göras en språklig justering på två ställen i 20 § utlämningslagen.

Riksdagen beslutade under våren 2003 om en ändring i 4 § lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete (prop. 2002/03:66, bet. JuU18, rskr. 226, SFS 2003:589). Lagändringen skulle träda i kraft den dag regeringen bestämde. Regeringen utfärdade den 30 oktober 2003 en förordning om ikraftträdande av lagen (2003:589) om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete. Enligt förordningen trädde den aktuella lagändringen i kraft den 1 december 2003. Detta innebär att av regeringen nu föreslagna ändring i 4 § lagen om internationellt polisiärt samarbete i stället måste göras i paragrafens nya lydelse, se utskottets lagförslag i *bilaga 3*.

Utskottet har i övrigt ingenting att anföra med anledning av propositionen och motionerna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Handläggningen av rambeslut, punkt 1 (mp)

av Leif Björnlod (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om handläggningen av rambeslut. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Ju8 yrkande 2.

Ställningstagande

Jag delar till fullo Lagrådets kritik mot den beslutsordning som tillämpas i fråga om rambeslut. Enligt min mening är detta inte en acceptabel lagstiftningsteknik. För att kunna garantera rättssäkerheten för den enskilde bör det innan riksdagen fattar beslut om att godkänna ett rambeslut stå helt klart vilka konsekvenser beslutet kommer att få för den svenska lagstiftningen. Det bör därför vara ett krav att riksdagen i samband med antagande av rambeslut även får ta ställning till de lagändringar som kommer att bli nödvändiga till följd av rambeslutet. Bara genom ett sådant förfarande ges utrymme för såväl ett ordentligt remissförfarande som lagrådsgranskning. Härigenom ges också tid och möjlighet till debatt och analys av förslagets innehåll och konsekvenser för svensk del.

Det får ankomma på regeringen att beakta vad jag nu anfört i arbetet med framtida rambeslut.

2. Avslag på propositionen, punkt 2 (v, mp)

av Alice Åström (v) och Leif Björnlod (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår proposition 2003/04:7. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Ju7 och 2003/04:Ju8 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att det är viktigt att Sverige inte är ett land där det är möjligt att gömma sig undan lagföring eller avtjänande av straff i ett annat land. En förutsättning för att göra ett system för utlämning trovärdigt är dock att rätts-säkerheten är god och att det finns möjlighet för såväl den enskilde som för de rättsvårdande myndigheterna att ha kontroll över systemet.

Rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna tillkom under stor hast och utan möjlighet till normal re-missbehandling och debatt. Detta är mycket olyckligt eftersom rambeslutet innehåller flera bestämmelser som kan komma att påverka den enskildes rättssäkerhet. Vi är t.ex. mycket kritiska till att kravet på dubbel straffbarhet delvis tas bort. I och med detta minskar förutsägbarheten och därmed rättssä-kerheten för den enskilde, särskilt som det för flera av de brott som omfattas av den s.k. listan saknas samsyn inom EU. Vissa handlanden, t.ex. att göm-ma en flykting eller att göra abort kan av vissa medlemsstater anses utgöra ett brott enligt listan medan det för andra medlemsstater är helt otänkbart att kriminalisera en sådan gärning. Enligt vår mening är det en grundläggande princip i en rättsstat att den enskilde skall kunna förutse om han eller hon begår en brottslig gärning.

Vi är vidare mycket kritiska till att rambeslutet, och därmed den nya la-gen, gör det möjligt att överlämna barn mellan 15 och 18 år för lagföring el-ler verkställighet och att det inte finns någon möjlighet att avslå en sådan begäran t.ex. om den unge riskerar att ställas inför rätta som vuxen i en an-nan medlemsstat. Inte heller finns några humanitära avslagsgrunder vare sig i rambeslutet eller den föreslagna lagstiftningen. Detta är enligt vår mening otillfredsställande.

Av punkten 12 i rambeslutets beaktandesatser följer enligt regeringen en ovillkorlig rätt för medlemsstaterna att tillämpa sina konstitutionella regler. Beaktandesatserna har dock inte någon bindande juridisk verkan, varför vi ifrågasätter vilket skydd punkten 12 egentligen ger åt svensk grundlag. En-ligt vår mening är det viktigt att alla lagar är så tydliga som möjligt. Vi fin-ner det därför anmärkningsvärt att det inte tagits in en uttrycklig hänvisning till grundlagarna i den nya lagen.

Sammantaget anser vi att den föreslagna lagstiftningen inte uppfyller de rättssäkerhetskrav som måste ställas på en lagstiftning av förevarande slag. Riksdagen bör därför avslå propositionen.

3. Den eftersöktes rättigheter efter överlämnandet, punkt 5 (c) av Johan Linander (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att stärka individens rättstrygghet inom EU. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Ju6 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Jag är i huvudsak positiv till regeringens förslag till lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder. Enligt min mening bör man dock i sammanhanget uppmärksamma frågan om rättssäkerheten och rättstryggheten för människor bosatta inom EU. Särskilt viktigt är det att se till att svenska medborgare som befinner sig utomlands garanteras en fullgod rättstrygghet. Ett grundläggande krav är härvid att svenska medborgare får rätt till ett svensktalande juridiskt ombud som bekostas av den svenska staten. Enligt min mening ger inte Europakonventionen och nu gällande svensk lagstiftning tillräckliga garantier för att svenska medborgare som befinner sig utomlands får erforderligt stöd och bistånd i rättsliga frågor. De svenska bestämmelserna om rättshjälp måste därför ses över och förstärkas.

Det får ankomma på regeringen att återkomma till riksdagen med ett förslag till lagstiftning som tillgodoser vad jag nu anfört.

Särskilt yttrande

En europeisk arresteringsorder m.m. (m, fp)

Jeppe Johnsson (m), Torkild Strandberg (fp), Cecilia Magnusson (m), Hillevi Engström (m), och Karin Granbom (fp) anför:

Vi var i samband med att rambeslutet godkändes mycket negativa till hur ärendet hade handlagts och ansåg att utskottet borde ha skjutit upp behandlingen av godkännandet till dess att regeringens förslag till följdlagstiftning förelåg. Vi valde därför att inte delta i detta beslut. I regeringens proposition om godkännande av rambeslutet framkom att regeringen skulle återkomma till riksdagen med nödvändiga lagförslag under våren 2003. Föreliggande proposition presenterades emellertid i all hast för riksdagen i oktober 2003 trots att erforderliga ändringar skall vara beslutade innan utgången av året. Detta är inte lämpligt. Mot bakgrund av vad regeringen anfört om genomförandetider m.m. för framtida rambeslut avstår vi dock från att reservera oss i denna fråga. Vi kommer däremot att noga följa handläggningen av framtida rambeslut och, vid behov, återkomma till riksdagen.

När det gäller nu aktuella förslag till lagstiftning ställer vi oss positiva till syftet med den europeiska arresteringsordern, nämligen att effektivisera dagens utlämningsförfarande inom EU. De förändringar som görs i förhållande till dagens utlämningsförfarande innebär dock att rättssäkerhetsaspekterna tydligt måste bevakas. Vi ställer oss tveksamma till att det i den nya lagen inte görs en uttrycklig hänvisning till regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Vi menar att det för svenskt vidkommande måste vara ett oåterkalleligt krav att kunna tillämpa de svenska grundlagarna och de där fastslagna rättigheterna gällande bl.a. föreningsfrihet, tryckfrihet och yttrandefrihet. Enligt vår mening får det inte föreligga några tveksamheter härvidlag. Mot bakgrund av det nu anförda är det viktigt att regeringen noggrant följer tillämpningen av reglerna med beaktande av rättssäkerhetsaspekterna. Vi kommer därför att noga bevaka att regeringen före utgången av år 2005 återkommer till riksdagen med en sådan uppföljning och utvärdering som utlovats. Om brister då skulle visa sig föreligga i den nya lagen och dess tillämpning avser vi att återkomma till riksdagen i frågan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2003/04:7 Lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder:

Regeringen föreslår att riksdagen dels antar regeringens förslag till

1. lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder,
2. lag om ändring i brottbalken,
3. lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott,
4. lag om ändring i lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge,
5. lag om ändring i lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom,
6. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
7. lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga,
8. lag om ändring i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård,
9. lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård,
10. lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt,
11. lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister,
12. lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister,
13. lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder,
14. lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete,
15. lag om ändring i lagen (2000:344) om Schengens informationssystem,
16. lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,
17. lag om ändring i lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete,
18. lag om ändring i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen,

dels godkänner

19. vad regeringen föreslår om underrättelse enligt artikel 13.4 i rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (avsnitt 14).

Följdmotioner

2003/04:Ju5 av Johan Pehrson m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motioken anføres om att regeringen noggrant skall följa tillämpningen av den nya lagen med beaktande av rättssäkerhetsaspekter gällande bl.a. undantaget från kravet på dubbel straffbarhet.
2. Riksdagen beslutar att det i 2 kap. 1 § förs in en uttrycklig hänvisning till regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

2003/04:Ju6 av Johan Linander m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motioken anføres om att stärka den individuella rättstryggheten för människor bosatta inom EU-området.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motioken anføres om förbättrad rättshjälp till svenska medborgare som befinner sig utomlands.

2003/04:Ju7 av Alice Åström m.fl. (v):

Riksdagen avslår proposition 2003/04:7 Lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder.

2003/04:Ju8 av Leif Björnlod m.fl. (mp):

1. Riksdagen avslår proposition 2003/04:7 Lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motioken anføres om att rambeslut och efterföljande lagstiftningsåtgärder bör behandlas i ett sammanhang.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2.1 Förslag till lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser för genomförande av rådets rambeslut 2002/584/RIF¹ av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna.

I detta kapitel finns allmänna bestämmelser om en arresteringsorder.

I 2 kap. finns bestämmelser om förutsättningar för överlämnande.

I 3 kap. finns bestämmelser om särskilda villkor för överlämnande.

I 4 kap. finns bestämmelser om utredning och tvångsmedel vid det inledande förfarandet samt bestämmelser om att lagen i vissa fall inte skall tillämpas i förhållande till Danmark och Finland.

I 5 kap. finns bestämmelser om beslutsförfarandet vid överlämnande.

I 6 kap. finns bestämmelser om verkställighet av ett beslut om överlämnande och om beslut om bl.a. utvidgat överlämnande.

I 7 kap. finns bestämmelser om överförande av en frihetsberövande påföljd till Sverige.

I 8 kap. finns bestämmelser om återförande av personer som har överlämnats till Sverige, om tillstånd till transport genom Sverige och om att regeringen i vissa fall kan besluta att lagen inte skall tillämpas i förhållande till en viss medlemsstat.

2 § Regeringen meddelar närmare föreskrifter om tillämpningen av denna lag.

I fråga om utfärdande av en arresteringsorder och om överlämnande till Sverige finns särskilda bestämmelser.

3 § Med en arresteringsorder avses i denna lag ett rättsligt avgörande, utfärdat av en rättslig myndighet i en medlemsstat i Europeiska unionen, som innebär en begäran om att en rättslig myndighet i en annan sådan stat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av en frihetsberövande påföljd.

4 § En arresteringsorder skall vara upprättad i enlighet med formuläret i bilagan till rambeslutet och innehålla uppgifter om

1. den eftersöktes identitet och nationalitet,

2. namn, adress, telefonnummer, telefaxnummer och e-postadress till den utfärdande myndigheten,

¹ EGT L 190, 18.7.2002, s. 1 (Celex 32002F0584).

3. en verkställbar dom, ett häktningsbeslut eller ett motsvarande verkställbart beslut,

4. den brottsliga gärningen, med angivande av tid och plats för gärningen, en beskrivning av omständigheterna kring gärningen samt den eftersöktes delaktighet i gärningen,

5. brottsrubricering och om gärningen är sådan som anges i bilagan till denna lag,

6. straffskalan för gärningen eller, om arresteringsordern avser verkställighet av en frihetsberövande påföljd, den påföljd som har dömts ut, och

7. om möjligt andra rättsliga konsekvenser av gärningen.

2 kap. Förutsättningar för överlämnande

Inledande bestämmelse

1 § Den som eftersöks enligt en arresteringsorder och som anträffas i Sverige skall, om inte annat sägs i denna lag eller följer av någon annan lag, överlämnas till den utfärdande medlemsstaten. Överlämnande får ske för lagföring eller verkställighet av en frihetsberövande påföljd.

Straffrösklar och krav på dubbel straffbarhet

2 § Överlämnande får beviljas endast för en gärning som motsvarar brott enligt svensk lag och

1. för vilken, när överlämnandet avser lagföring, enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning en frihetsberövande påföljd i ett år eller mer är föreskrivet, eller

2. för vilken, när överlämnandet avser verkställighet av en frihetsberövande påföljd, en frihetsberövande påföljd i minst fyra månader har dömts ut.

Om det i arresteringsordern har angetts att en gärning är sådan som finns angiven i bilagan till denna lag och det för gärningen enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning är föreskrivet en frihetsberövande påföljd i tre år eller mer, skall dock överlämnande beviljas även om gärningen inte motsvarar brott enligt svensk lag. Vid överlämnande för verkställighet av en frihetsberövande påföljd som avser en sådan gärning skall påföljden vara sådan som anges i första stycket 2.

Om överlämnande beviljas för en gärning som avses i första eller andra stycket får överlämnande beviljas även för annan gärning som, utan att vara sådan som anges i första stycket 1 eller 2, motsvarar brott enligt svensk lag.

Hinder mot överlämnande

3 § Överlämnande får inte beviljas

1. om en begäran, trots att den utfärdande myndigheten har beretts tillfälle att inkomma med komplettering, till form eller innehåll är så bristfällig att den inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för en prövning av frågan om överlämnande,

2. om den utfärdande myndigheten inte lämnar sådana garantier som enligt 3 kap. 1 och 2 §§ krävs för att överlämnande skall få beviljas,

3. om den eftersökte enligt 5 kap. 4 § skall överlämnas till en annan medlemsstat,

4. om den eftersökte skall utlämnas för brott eller om han eller hon skall överlämnas enligt lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen, eller

5. om det enligt 2 kap. 8 § andra stycket brottsbalken skulle strida mot ett villkor som har uppställts vid utlämning eller överlämnande till Sverige.

4 § Överlämnande får inte beviljas

1. för en gärning som har ägt rum innan den eftersökte fyllt femton år,

2. om det skulle strida mot den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna eller de tilläggsprotokoll till konventionen som gäller som lag här i landet, eller

3. om det skulle strida mot bestämmelser om immunitet och privilegier.

5 § Överlämnande för viss gärning får inte beviljas om

1. gärningen omfattas av nåd eller ett annat beslut enligt 11 kap. 13 § regeringsformen,

2. det enligt 20 kap. 7 § rättegångsbalken eller motsvarande bestämmelse i annan lag har meddelats beslut att inte åtala för gärningen,

3. gärningen har prövats genom lagakraftvunnen dom i en medlemsstat i Europeiska unionen och, vid fällande dom, påföljden har avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i domslandet,

4. gärningen har prövats genom lagakraftvunnen dom i en annan stat än en medlemsstat i Europeiska unionen och om detta enligt 10 § tredje eller fjärde stycket lagen (1957:668) om utlämning för brott hade utgjort ett hinder mot utlämning av den eftersökte,

5. förundersökning har inletts eller åtal väckts i Sverige för gärningen och förundersökningsledaren i det ärendet motsätter sig att lagföringen sker i den utfärdande medlemsstaten,

6. påföljd för gärningen har bortfallit på grund av preskription eller inte längre kan dömas ut enligt svensk lag och gärningen helt eller delvis har ägt rum i Sverige eller den eftersökte är svensk medborgare, eller

7. gärningen helt eller delvis har ägt rum i Sverige och inte motsvarar brott enligt svensk lag.

6 § När den som eftersöks för verkställighet av en frihetsberövande påföljd är svensk medborgare får överlämnande inte beviljas om den eftersökte begär att påföljden skall verkställas i Sverige.

Om den eftersökte vid tiden för gärningen sedan minst två år stadigvarande har vistats i den utfärdande medlemsstaten gäller vad som sägs i första stycket endast om det med hänsyn till den eftersöktes personliga förhållanden eller av någon annan anledning finns särskilda skäl till att verkställigheten sker i Sverige.

3 kap. Särskilda villkor för överlämnande

1 § Överlämnande för verkställighet av en frihetsberövande påföljd som har dömts ut efter en rättegång som hållits i den eftersöktes utemåland och utan att han eller hon har kallats personligen eller på annat sätt informerats om tidpunkt och plats för rättegången, får beviljas endast om den utfärdande myndigheten lämnar garantier för att den eftersökte kommer att ges möjlighet till en förnyad prövning i den utfärdande medlemsstaten och att där bli dömd efter en rättegång vid vilken han eller hon har möjlighet att närvara.

2 § Överlämnande av en svensk medborgare för lagföring får, om han eller hon begär att verkställighet av en efter överlämnandet ådömd frihetsberövande påföljd skall ske i Sverige, beviljas endast om den utfärdande myndigheten lämnar garantier för att den eftersökte kommer att återföras till Sverige för sådan verkställighet.

Överlämnande av en svensk medborgare som vid tiden för gärningen sedan minst två år stadigvarande har vistats i den utfärdande medlemsstaten får dock beviljas utan sådana garantier som sägs i första stycket, såvida det inte med hänsyn till den eftersöktes personliga förhållanden eller av någon annan anledning finns särskilda skäl till att verkställigheten sker i Sverige.

4 kap. Det inledande förfarandet vid överlämnande

Hur ärendet inleds

1 § En arresteringsorder får översändas genom Schengens informationssystem (SIS) eller genom ett annat system för eftersökning av personer som är misstänkta för brott.

Om det är känt att den som eftersöks enligt en arresteringsorder befinner sig på en viss plats i Sverige, får arresteringsordern skickas direkt till behörig åklagare. Detta skall ske skriftligen genom post, bud eller telefax. Efter överenskommelse i det enskilda fallet får dock översändandet ske på annat sätt.

Riksåklagaren bestämmer vilka åklagare som är behöriga att handlägga ärenden enligt denna lag.

2 § En arresteringsorder skall vara skriven på svenska, danska, norska eller engelska eller vara åtföljd av en översättning till något av dessa språk, samt i övrigt till form och innehåll vara sådan som anges i 1 kap. 4 §.

När en begäran till form eller innehåll är så bristfällig att den inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för en prövning av frågan om överlämnande, skall åklagaren ge den utfärdande myndigheten möjlighet att inom viss tid inkomma med komplettering.

Utredningen

3 § Om en arresteringsorder har skickats direkt enligt 1 § eller om det på annat sätt framkommer att den som eftersöks enligt en arresteringsorder befinner sig på en viss plats i Sverige, skall åklagaren utreda om det finns förutsättningar för överlämnande från Sverige. När den som begärs överlämnad för lagföring är under arton år skall det dessutom utredas om lagföringen kan ske i Sverige.

Vid utredningen tillämpas bestämmelserna om förundersökning i brottmål, om inte annat sägs i denna lag.

Utredningen skall bedrivas med skyndsamhet. Den tidsfrist som kan komma att gälla för tingsrätten enligt 5 kap. 3 § skall beaktas vid utredningen.

Lagens tillämpning i förhållande till Danmark och Finland i vissa fall

4 § Har åklagaren inlett en utredning enligt 3 § på grund av en arresteringsorder som har utfärdats av en rättslig myndighet i Danmark eller Finland får åklagaren, om den utfärdande myndigheten begär det, besluta att lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge tillämpas i stället för denna lag. I sådant fall skall arresteringsordern betraktas som en framställning om utlämning enligt den lagen.

Första stycket skall inte tillämpas efter det att åklagaren enligt 5 kap. 1 § har begärt att tingsrätten prövar frågan om överlämnande.

Tvångsmedel

5 § Den eftersökte skall anhållas av åklagaren. Något anhållande får dock inte ske

1. om det kan antas att förutsättningar saknas för ett överlämnande, eller
2. om det inte finns risk för att den eftersökte avviker eller på annat sätt undandrar sig ett överlämnande.

Även om det inte finns sådan risk som avses i första stycket 2 skall anhållande ske om det finns risk för att den eftersökte genom att undanröja bevis eller på något annat sätt försvårar utredningen av en gärning som omfattas av arresteringsordern.

Den som inte har fyllt arton år får anhållas endast om det finns synnerliga skäl.

Om det finns skäl för anhållande enligt första–tredje styckena men det är tillräckligt att den eftersökte meddelas ett reseförbud eller att det föreskrivs en anmälningsskyldighet, skall en sådan åtgärd beslutas i stället för anhållande. I fall som avses i 24 kap. 4 § rättegångsbalken skall övervakning ersätta ett anhållande.

Om det finns skäl för anhållande enligt första–tredje styckena får en polisman eller en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen i brådskande fall även utan ett anhållningsbeslut gripa den eftersökte.

6 § När någon har gripits, anhållits, meddelats reseförbud eller anmälningsskyldighet tillämpas samma regler som vid motsvarande

åtgärd under en svensk förundersökning. För sådana tvångsmedel gäller dock de förutsättningar som anges i 5 §. För rättsens beslut om häktning gäller de förutsättningar som enligt 5 § gäller för anhållande. Vad som sägs i rättegångsbalken om tid för väckande av åtal skall inte tillämpas.

Ett beslut om anhållande eller häktning skall upphävas, om ett fortsatt frihetsberövande skulle vara oskäligt med hänsyn till den tid frihetsberövandet har pågått och den påföljd som har utdömts eller som kan komma att utdömas om den eftersökte döms för gärningen.

7 § Innehåller en arresteringsorder en ansökan om beslag tillämpas i denna del bestämmelserna i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål.

Om det påträffas sådana föremål som på grund av den uppgivna gärningen skulle kunna tas i beslag och överlämnas enligt 4 kap. 19 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål, får föremålen även utan en särskild ansökan tas i beslag genom beslut av åklagaren eller den som griper den eftersökte. Har beslag skett tillämpas 4 kap. 16 § andra stycket den lagen. I samband med att den eftersökte frihetsberövas får husrannsakan göras för att söka efter föremål som får tas i beslag.

Offentlig försvarare

8 § En offentlig försvarare skall förordnas för den eftersökte om han eller hon begär det, är under arton år eller i annat fall bedöms vara i behov av en försvarare.

Samtycke och medgivande

9 § Den eftersökte skall så snart det kan ske tillfrågas om han eller hon samtycker till överlämnande. I sådant fall skall den eftersökte också tillfrågas om han eller hon medger att i den utfärdande medlemsstaten lagföras eller straffas för gärningar som har begåtts före överlämnandet, men som inte omfattas av arresteringsordern. Den eftersökte skall upplysas om innebörden av att samtycke och medgivande lämnas.

En återkallelse av ett samtycke skall beaktas om den görs innan rätten har meddelat beslut i fråga om överlämnande. En återkallelse av ett medgivande som sägs i första stycket skall beaktas om den görs innan beslutet om överlämnande har verkställts.

5 kap. Beslutsförfarandet vid överlämnande

Beslutande myndighet

1 § Tingsrätten beslutar efter framställning av åklagaren i frågan om överlämnande.

Åklagaren får dock, innan han begärt rättsens prövning, avslå en begäran om överlämnande med stöd av 2 kap. 3 § 1.

I fråga om tingsrättens behörighet tillämpas 19 kap. rättegångsbalken.

Rättens prövning

2 § Vid rättens handläggning tillämpas reglerna om domstols handläggning och överklagande av domstols beslut i brottmål, om inte annat sägs i denna lag. Handläggningen skall ske med skyndsamhet.

Tingsrätten skall för prövningen av frågan om överlämnande hålla en förhandling. En förhandling behöver dock inte hållas om det är uppenbart att överlämnande inte skall beviljas, om den eftersökte samtycker till överlämnande eller om han eller hon begär att ärendet avgörs på handlingarna.

Till förhandlingen skall åklagaren och den eftersökte kallas. Är den eftersökte anhållen eller häktad skall han eller hon inställas.

3 § Tingsrätten skall meddela beslut i fråga om överlämnande senast trettio dagar efter det att den eftersökte gripits.

Samtycker den eftersökte till ett överlämnande, skall beslutet meddelas senast tio dagar efter det att samtycket har avgetts.

Tingsrätten får, om det finns särskilda skäl, meddela sitt beslut senare än vad som sägs i första eller andra stycket.

Konkurrerande framställningar

4 § Om två eller flera medlemsstater har utfärdat arresteringsorder beträffande samma person, skall ärendena prövas i ett sammanhang vid den tingsrätt som skall handlägga det först inkomna ärendet.

Inkommer en ny arresteringsorder efter rättens beslut om överlämnande får, om beslutet inte har vunnit laga kraft, hovrätten eller Högsta domstolen på yrkande av åklagaren besluta att tingsrätten skall pröva ärendena i ett sammanhang.

Prövningen av vilken av flera arresteringsorder som skall beviljas skall ske med särskild hänsyn till gärningarnas beskaffenhet och platsen där de ägt rum, de tidpunkter då varje arresteringsorder utfärdades samt om de avser lagföring eller verkställighet av en frihetsberövande påföljd.

5 § Om det beträffande den eftersökte pågår ett ärende om utlämning för brott eller om överlämnande enligt lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen skall prövningen av frågan om överlämnande enligt denna lag anstå till dess beslut har meddelats i det andra ärendet.

Andra frågor som tas upp i rättens beslut

6 § Om garantier som avses i 3 kap. 1 och 2 §§ har lämnats av en utländsk myndighet, skall rätten i beslutet om överlämnande ange att det är ett villkor för överlämnandet att garantierna kommer att uppfyllas.

Beslut i fråga om överlämnande av föremål som enligt 4 kap. 7 § har tagits i beslag skall om möjligt meddelas av rätten i samband med beslutet i fråga om överlämnande av den eftersökte.

7 § I beslut om att den eftersökte skall överlämnas skall rätten pröva om beslut om tvångsmedel skall gälla till dess beslutet om överlämnande har

verkställts. Tingsrätten får besluta om tvångsmedel även efter ett beslut om att den eftersökte skall överlämnas.

Kostnader för offentlig försvarare

8 § Kostnaderna för en offentlig försvarare skall stanna på staten.

Överklagande

9 § Ett beslut att inte bevilja överlämnande i fall som avses i 2 kap. 6 § får inte överklagas. Har den eftersökte samtyckt till överlämnande enligt 4 kap. 9 § får beslutet om överlämnande inte överklagas.

6 kap. Verkställighet av beslut om överlämnande och efterföljande beslut

Verkställighet

1 § Ett beslut om överlämnande skall verkställas inom tio dagar från det att beslutet vann laga kraft. Verkställighet sker, om inte annat har överenskommits, genom att den som skall överlämnas avhämtas av den utfärdande medlemsstaten.

Rätten får i samband med beslutet om överlämnande bestämma att verkställigheten skall ske vid en viss senare tidpunkt

1. om det behövs för att den som skall överlämnas skall kunna lagföras i Sverige eller, om dom redan fallit, här avtjäna en påföljd som bestämts för en annan gärning än den som beslutet om överlämnande avser, eller

2. om det finns starka humanitära skäl.

I stället för att skjuta upp verkställigheten i fall som avses i andra stycket får rätten besluta att överlämnandet till den utfärdande medlemsstaten sker på sådana villkor om återförande som fastställs i samförstånd med den utfärdande myndigheten.

2 § Åklagaren kan efter samråd med den utfärdande myndigheten besluta att verkställigheten skall ske vid en viss senare tidpunkt än den som följer av 1 §

1. om omständigheter som ligger utanför de berörda staternas kontroll hindrar ett överlämnande, eller

2. om det efter rättens beslut om överlämnande har tillkommit starka humanitära skäl.

3 § Den som skall överlämnas och är underkastad tvångsmedel kan begära att en förhandling för prövning av tvångsmedelsfrågan skall äga rum i tingsrätten inom tre veckor från det att beslut i den frågan senast har meddelats.

4 § Om den som skall överlämnas avger en förklaring om att han eller hon avstår från överklagande och medger att beslutet om överlämnande får verkställas, får verkställighet ske utan hinder av att beslutet inte har

vunnit laga kraft. I fråga om sådan nöjdförklaring tillämpas 4 och 6–8 §§ lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.

5 § Polismyndigheten skall biträda vid verkställighet av ett beslut om överlämnande. Om den som skall överlämnas är på fri fot, får han eller hon, om det bedöms vara nödvändigt för att överlämnandet skall kunna genomföras, omhändertas och tas i förvar av polismyndigheten, dock längst under fyrtioåtta timmar.

6 § Är den som skall överlämnas frihetsberövad och sker inte verkställigheten inom den tid som följer av 1 § eller, när åklagaren har fattat ett beslut enligt 2 §, inom tio dagar från den beslutade tidpunkten, skall han eller hon försättas på fri fot. Detsamma gäller om den utfärdande myndigheten återkallar arresteringsordern.

7 § Den domstol som har meddelat ett lagakraftvunnet beslut om överlämnande skall på begäran av åklagaren upphäva beslutet

1. om det, av annan anledning än att den som skall överlämnas håller sig undan, inte har verkställts inom tio dagar från den tidpunkt som följer av 1 § eller, när åklagaren har fattat ett beslut enligt 2 §, inom tio dagar från den beslutade tidpunkten, eller

2. om den utfärdande myndigheten återkallar arresteringsordern.

Tillstånd till utvidgat överlämnande och vidareöverlämnande

8 § Om överlämnande har beviljats enligt denna lag och en rättslig myndighet i den medlemsstat dit överlämnande har skett gör en framställning till åklagaren om tillstånd

1. att lagföra eller straffa den som har överlämnats även för gärningar som inte omfattades av överlämnandet, eller

2. att till en annan medlemsstat i Europeiska unionen överlämna den som har överlämnats från Sverige,

prövas ärendet med tillämpning av 2–5 kap. Behörig tingsrätt är den som prövade frågan om överlämnande.

Vad som i 2–5 kap. sägs om tvångsmedel och frister skall inte tillämpas i de fall som avses i första stycket. Offentlig försvarare skall förordnas för den som har överlämnats. Den som har överlämnats skall ges tillfälle att yttra sig över framställningen. Tingsrätten prövar om det finns skäl att hålla en muntlig förhandling.

Tillstånd till vidareutlämning

9 § En framställning om rätt att till en stat utanför Europeiska unionen utlämna den som tidigare har överlämnats från Sverige till en medlemsstat i Europeiska unionen prövas av regeringen med tillämpning av 24 § lagen (1957:668) om utlämning för brott.

7 kap. Överförande av verkställighet av en frihetsberövande påföljd till Sverige

1 § Har rätten med stöd av 2 kap. 6 § avslagit en begäran om överlämnande, skall den ansvariga myndigheten i Sverige besluta om överförande av verkställigheten av påföljden hit, om inte den utfärdande medlemsstaten motsätter sig det.

Den ansvariga myndigheten får besluta att den eftersökte skall tas i förvar av polismyndigheten i avvaktan på ett beslut som sägs i första stycket. Den eftersökte får tas i förvar om det behövs för att verkställigheten av påföljden skall kunna påbörjas i Sverige.

2 § När någon som har överlämnats från Sverige skall återföras i enlighet med ett sådant villkor som avses i 3 kap. 2 §, skall den ansvariga myndigheten i Sverige besluta om överförande av verkställigheten av påföljden hit.

Om återförandet sker innan den ansvariga myndigheten har fattat sitt beslut, får den myndigheten besluta att den som har återförts skall tas i förvar av polismyndigheten i avvaktan på beslutet. Den som har återförts får tas i förvar om det behövs för att verkställigheten av påföljden skall kunna påbörjas i Sverige.

3 § Om det i ett fall som avses i 1 eller 2 § krävs för att verkställigheten av en påföljd skall kunna ske i Sverige får den ansvariga myndigheten, när den beslutar om överförande av verkställigheten av påföljden till Sverige,

1. själv meddela de närmare föreskrifter som behövs, eller

2. överlämna åt åklagare att göra en framställning hos tingsrätten om att ny påföljd skall bestämmas.

I fall som avses i första stycket 2 skall rätten i ny dom bestämma en frihetsberövande påföljd som motsvarar den utländska påföljden, särskilt i fråga om dess art och längd. Vid bestämmandet av påföljdens längd skall även frihetsberövanden som föregått domen beaktas. Den nya påföljden får inte vara strängare än den utländska påföljden. Rättens prövning skall inte omfatta frågan om den som döms har begått gärningen och hur denna skall bedömas. För rättens handläggning skall i tillämpliga delar gälla rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i brottmål. Dock skall i fråga om frihetsberövanden i stället tillämpas bestämmelserna om förvar i 1 och 2 §§.

4 § När verkställighet enligt 1 eller 2 § skall ske i Sverige utan att ny påföljd bestäms skall den ansvariga myndigheten, om det inte finns särskilda skäl mot det, besluta att verkställigheten skall påbörjas genast.

Har en ny påföljd bestämts enligt 3 § första stycket 2 skall verkställigheten av den nya påföljden påbörjas så snart domen vunnit laga kraft, om inte rätten beslutar något annat.

5 § När verkställighet enligt 1 eller 2 § skall ske i Sverige utan att ny påföljd bestäms tillämpas 24 § andra stycket, 25 och 38 §§ lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom. Förvar som meddelats enligt 1 och 2 §§ i detta kapitel

skall anses som tid under vilken den utdömda påföljden verkställts i anstalt.

Vid verkställighet av påföljd som har bestämts enligt 3 § första stycket 2 tillämpas 24 § första och andra styckena och 38 § lagen om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom.

6 § Beslut enligt 3 § första stycket 1 och 4 § första stycket samt beslut om förvar i fall som avses i 1–3 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Sådana beslut och beslut av en förvaltningsdomstol gäller omedelbart om inte annat förordnas. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

7 § Offentligt biträde skall förordnas för den som i fall som avses i 1-3 §§ tas i förvar, om det inte måste antas att behov av biträde saknas.

8 § Regeringen bestämmer vilka myndigheter som är ansvariga myndigheter i Sverige enligt detta kapitel.

8 kap. Övriga bestämmelser

Återförande av personer som har överlämnats till Sverige

1 § Har överlämnande till Sverige skett för lagföring här i landet, på villkor att den som överlämnas senare återförs till den andra staten, skall polismyndigheten se till att den som har överlämnats återförs.

Om den som skall återföras är på fri fot, får han eller hon, om det bedöms vara nödvändigt för att återförandet skall kunna genomföras, omhändertas och tas i förvar av polismyndigheten, dock längst under fyrtioåtta timmar.

Tillstånd till transport genom Sverige

2 § Begärs tillstånd till transport genom Sverige av någon som överlämnas på grund av en arresteringsorder eller som utlämnas till en annan medlemsstat i Europeiska unionen skall Rikspolisstyrelsen bevilja sådant tillstånd och ange under vilka villkor transporten får ske.

Har tillstånd meddelats enligt första stycket får polismyndigheten, om det bedöms vara nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, omhänderta och ta i förvar den som överlämnas eller utlämnas, dock längst under fyrtioåtta timmar.

Beslut att lagen inte skall tillämpas i förhållande till en viss medlemsstat

3 § Regeringen får besluta att lagen under viss tid inte skall tillämpas i förhållande till en viss medlemsstat inom Europeiska unionen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2. Lagen tillämpas inte vid handläggningen av ett ärende om utlämning av den eftersökta till en medlemsstat i Europeiska unionen enligt lagen

(1957:668) om utlämning för brott eller till Danmark eller Finland enligt lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge, om ärendet har inletts vid ikraftträdandet.

3. Har någon utlämnats från Sverige till en medlemsstat i Europeiska unionen och begärs tillstånd till en åtgärd som avses i 6 kap. 8 §, skall den bestämmelsen tillämpas. En sådan begäran prövas av Stockholms tingsrätt.

4. Under tiden fram till dess att Schengens informationssystem (SIS) kan överföra all den information som anges i 1 kap. 4 §, skall en registrering av den eftersökte i SIS anses vara likvärdig med en arresteringsorder i avvaktan på att en fullständig arresteringsorder översänds. Detsamma gäller registreringar i SIS som gjorts före den 1 januari 2004, om inte äldre föreskrifter skall tillämpas enligt 2.

Bilaga

Gärningar som avses i 2 kap. 2 § andra stycket i lagen.

1. Deltagande i en kriminell organisation
2. Terrorism
3. Människohandel
4. Sexuellt utnyttjande av barn samt barnpornografi
5. Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen
6. Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen
7. Korruption
8. Bedrägeri, inbegripet bedrägeri som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas ekonomiska intressen enligt konventionen av den 26 juli 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen
9. Penningtvätt
10. Penningförfalskning, inklusive förfalskning av euron
11. IT-brottslighet
12. Miljöbrott, inbegripet olaglig handel med hotade djurarter, växtarter och växtsorter
13. Hjälptill olovlig inresa och olovlig vistelse
14. Mord och grov misshandel
15. Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader
16. Människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan
17. Rasism och främlingsfientlighet
18. Organiserad stöld och väpnat rån
19. Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk
20. Svindleri
21. Beskyddarverksamhet och utpressning
22. Förfalskning och piratkopiering
23. Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar
24. Förfalskning av betalningsmedel
25. Olaglig handel med hormonsubstanser och andra tillväxsubstanser
26. Olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen
27. Handel med stulna fordon
28. Våldtäkt
29. Mordbrand
30. Brott som omfattas av Internationella brottmålsdomstolens behörighet
31. Kapning av flygplan eller fartyg
32. Sabotage

2.2 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 a och 8 §§, 33 kap. 7 § samt 34 kap. 18 § brottsbalken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 a §¹

Har fråga om ansvar för gärning prövats genom lagakraftvägande dom, meddelad i främmande stat där gärningen förövats eller i främmande stat som har tillträtt någon av de överenskommelser som anges i fjärde stycket, får den tilltalade inte här i riket lagföras för samma gärning,

1. om han har frikänts från ansvar,
2. om han har förklarats skyldig till brottet utan att påföljd har ådömts,
3. om ådömd påföljd har verkställts i sin helhet eller verkställigheten pågår, eller

4. om ådömd påföljd har bortfallit enligt lagen i den främmande staten.

Första stycket gäller inte i fråga om brott som avses i 1 § eller 3 § 4, 6 eller 7 såvida inte lagföringen i den främmande staten har skett på begäran av svensk myndighet eller sedan personen utlämnats från Sverige för lagföring.

Första stycket gäller inte i fråga om brott som avses i 1 § eller 3 § 4, 6 eller 7 såvida inte lagföringen i den främmande staten har skett på begäran av svensk myndighet eller sedan personen *överlämnats eller* utlämnats från Sverige för lagföring.

Om en fråga om ansvar för en gärning har prövats genom en dom meddelad i en främmande stat och om det inte finns hinder mot lagföring på grund av vad som förut sagts i denna paragraf, får åtal för gärningen väckas här i riket endast efter förordnande av regeringen eller den som regeringen bemyndigat.

De överenskommelser som avses i första stycket är

1. den europeiska konventionen den 28 maj 1970 om brottmålsdoms internationella rättsverkningar,
2. den europeiska konventionen den 15 maj 1972 om överförande av lagföring i brottmål,
3. konventionen den 26 juli 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, dock endast om gärningen omfattas av överenskommelsen,
4. protokollet den 27 september 1996 till konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, dock endast om gärningen omfattas av överenskommelsen,
5. konventionen den 26 maj 1997 om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i, dock endast om gärningen omfattas av överenskommelsen,

¹ Senaste lydelse 2001:780.

6. konventionen den 19 juni 1990 om tillämpning av Schengenavtalet den 14 juni 1985,

7. konventionen den 25 maj 1987 mellan Europeiska gemenskapernas medlemsstater om förbud mot dubbel lagföring, och

8. andra protokollet den 19 juni 1997 till konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, dock endast om gärningen omfattas av överenskommelsen.

Har ett brott begåtts delvis här i riket och delvis också inom den medlemsstats territorium där domen meddelats, skall första stycket tillämpas om gärningen omfattas av de överenskommelser som anges i fjärde stycket 3–5 eller 8 eller om domen meddelats av stat som tillträtt en överenskommelse som anges i fjärde stycket 6 eller 7.

8 §

Om utlämning för brott är särskilt stadgat.

Villkor som uppställts vid utlämning från *främmande* stat till Sverige skall *lända till efterrättelse* här i riket.

Det finns särskilda bestämmelser om överlämnande och utlämning för brott.

Villkor som uppställts vid *överlämnande eller* utlämning från *en annan* stat till Sverige skall *gälla* här.

33 kap.

7 §²

Bestämmelserna om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande som verkställighet av påföljd i 6 §, i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. och i 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av slutna ungdomsvård *får* tillämpas av rätten i fråga om frihetsberövande som ägt rum utom riket, *i den utsträckning det med hänsyn till omständigheterna är skäligt.*

Bestämmelserna om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande som verkställighet av påföljd i 6 §, i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. och i 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av slutna ungdomsvård *skall* tillämpas av rätten i fråga om frihetsberövande som ägt rum utom riket, *om inte särskilda skäl talar mot detta.*

34 kap.

18 §³

Uppkommer fråga om utlämning till Sverige för verkställighet av dom, varigenom någon dömts till fängelse som gemensam påföljd för två eller flera brott, och kan utlämning enligt den främmande statens lagstiftning ej

Uppkommer fråga om *överlämnande eller* utlämning till Sverige för verkställighet av dom, varigenom någon dömts till fängelse som gemensam påföljd för två eller flera brott, och kan *överlämnande eller* utlämning en-

² Senaste lydelse 2000:175.

³ Senaste lydelse 1981:211.

ske för alla brotten, skall domstol, efter anmälan av åklagare, undanröja den gemensamt ådömda påföljden och döma till påföljd för den brottslighet, för vilken utlämning kan äga rum.

ligt den främmande statens lagstiftning ej ske för alla brotten, skall domstol, efter anmälan av åklagare, undanröja den gemensamt ådömda påföljden och döma till påföljd för den brottslighet, för vilken *överlämnande eller* utlämning kan äga rum.

Vad som föreskrives i första stycket skall även gälla, då fråga uppkommer om att svensk brottmålsdom, som avser två eller flera brott, skall verkställas utomlands i enlighet med lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom eller lagen (1978:801) om internationellt samarbete rörande kriminalvård i frihet, och hinder mot verkställighet föreligger enligt den främmande statens lagstiftning såvitt avser något eller några av brotten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1957:668) om utlämning för brott

dels att 3–3 c, 27 och 28–39 §§ skall upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 28 § skall utgå,

dels att nuvarande 27 a § skall betecknas 27 §,

dels att 1, 2, 4, 6, 10, 12 a, 16, 20, 26 och 26 a §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Den som i annan stat är misstänkt, tilltalad eller dömd för där straffbelagd gärning och uppehåller sig här i riket får efter beslut av regeringen utlämnas till den staten i enlighet med bestämmelsen i denna lag.

I 28–39 §§ finns särskilda bestämmelser om ett förenklat förfarande i vissa fall vid utlämning till en medlemsstat i Europeiska unionen.

Lagen tillämpas inte i förhållande till Island eller Norge eller en medlemsstat i Europeiska unionen.

2 §²

En svensk medborgare får inte utlämnas enligt denna lag i annat fall än där det är särskilt föreskrivet.

En svensk medborgare får inte utlämnas enligt denna lag.

4 §³

Utlämning får beviljas endast om den gärning för vilken utlämning begärs motsvarar brott, för vilket enligt svensk lag är föreskrivet fängelse i ett år eller mer. *Utlämning till en medlemsstat i Europeiska unionen får dock beviljas om den gärning för vilken utlämning begärs motsvarar brott, för vilket enligt svensk lag är föreskrivet fängelse i sex månader eller mer.* Har personen i den ansökande staten dömts för gärningen, får han utlämnas endast om påföljden

Utlämning får beviljas endast om den gärning för vilken utlämning begärs motsvarar brott, för vilket enligt svensk lag är föreskrivet fängelse i ett år eller mer. Har personen i den ansökande staten dömts för gärningen, får han utlämnas endast om påföljden utgör minst frihetsstraff i fyra månader eller annat omhändertagande på anstalt under motsvarande tid.

¹ Senaste lydelse 2001:612.

² Senaste lydelse 2001:612.

³ Senaste lydelse 2001:612.

utgör minst frihetsstraff i fyra månader eller annat omhändertagande på anstalt under motsvarande tid.

Skall utlämning ske till en annan stat för gärning som avses i första stycket, får utlämning till den staten samtidigt beviljas även för annan gärning som motsvarar brott enligt svensk lag.

Har personen i den ansökande staten dömts till gemensam påföljd för gärning som avses i första stycket första eller andra meningen och för annan gärning som motsvarar brott enligt svensk lag, får utlämning för gärningarna beviljas, om den gemensamma påföljden utgör minst frihetsstraff i fyra månader eller annat omhändertagande på anstalt under motsvarande tid.

Har personen i den ansökande staten dömts till gemensam påföljd för gärning som avses i första stycket första meningen och för annan gärning som motsvarar brott enligt svensk lag, får utlämning för gärningarna beviljas, om den gemensamma påföljden utgör minst frihetsstraff i fyra månader eller annat omhändertagande på anstalt under motsvarande tid.

6 §⁴

Utlämning får inte beviljas för ett politiskt brott.

Innefattar gärningen även ett brott som inte är politiskt, får utlämning beviljas för det brottet, om gärningen i det särskilda fallet övervägande har karaktären av ett icke politiskt brott.

Första stycket gäller inte vid utlämning till en medlemsstat i Europeiska unionen eller om ett avslag på denna grund skulle strida mot en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den ansökande staten.

Första stycket gäller inte om ett avslag på denna grund skulle strida mot en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den ansökande staten.

Den som är svensk medborgare får inte utlämnas för ett politiskt brott.

⁴ Senaste lydelse 2001:612.

10 §⁵

Har i fråga om den som begärs utlämnad här i riket meddelats dom beträffande det uppgivna brottet eller med stöd av 20 kap. 7 § rättegångsbalken eller motsvarande bestämmelse i annan författning meddelats beslut att inte åtala för brottet, får utlämning för det brottet inte beviljas.

Utlämning får inte heller beviljas, om straff för brottet skulle vara förfallet enligt svensk lag. *Detta gäller inte vid utlämning till en medlemsstat i Europeiska unionen eller om ett avslag på denna grund skulle strida mot en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den ansökande staten.*

Utlämning får inte heller beviljas, om straff för brottet skulle vara förfallet enligt svensk lag.

Den som är svensk medborgare får inte utlämnas om straff för brottet skulle vara förfallet enligt svensk lag.

Har fråga om ansvar för brottet prövats genom lagakraftäggande dom, meddelad i en annan stat än den som gjort framställning om utlämning, och är brottet förövat i den först nämnda staten eller har denna stat tillträtt den europeiska utlämningskonventionen den 13 december 1957 eller en överenskommelse som avses i 2 kap. 5 a § fjärde stycket brottsbalken eller har den staten slutit särskilt avtal med Sverige om utlämning för brott, får den som begärs utlämnad inte utlämnas för det brottet,

1. om han eller hon har frikänts från ansvar,
2. om han eller hon har förklarats skyldig till brottet utan att påföljd har ådömts,
3. om ådömd påföljd har verkställts i sin helhet eller verkställigheten pågår, eller
4. om ådömd påföljd har bortfallit enligt lagen i den stat där domen meddelats.

Fjärde stycket gäller inte i fråga om brott, som har förövats i den stat som gjort framställning om utlämning eller mot denna stat eller menighet eller allmän inrättning i den staten, eller brott, som avses i 2 kap. 3 § 6 eller 7 brottsbalken, såvida inte lagföringen har skett på begäran av den stat som gjort framställning om utlämning eller efter det att den som begärs utlämnad har utlämnats från denna stat för

Tredje stycket gäller inte i fråga om brott, som har förövats i den stat som gjort framställning om utlämning eller mot denna stat eller menighet eller allmän inrättning i den staten, eller brott, som avses i 2 kap. 3 § 6 eller 7 brottsbalken, såvida inte lagföringen har skett på begäran av den stat som gjort framställning om utlämning eller efter det att den som begärs utlämnad har utlämnats från denna stat för

⁵ Senaste lydelse 2001:612.

lagföring.

lagföring.

12 a §⁶

Vid utlämning till en medlemsstat i Europeiska unionen eller när det annars följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige, får den som har utlämnats, utöver vad som följer av 12 § första stycket 1,

1. åtalas eller straffas för annat brott som han eller hon har begått före utlämningen, om han eller hon har lämnat sitt samtycke till det eller om det för brottet enligt lagen i den ansökande staten inte kan följa eller inte är utdömt frihetsstraff eller någon annan åtgärd som innefattar frihetsberövande, och

2. vidareutlämnas till en annan medlemsstat i Europeiska unionen om han eller hon har lämnat sitt samtycke till det.

Första stycket gäller inte om den som har utlämnats är svensk medborgare.

När det följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige, får den som har utlämnats, utöver vad som följer av 12 § första stycket 1, åtalas eller straffas för annat brott som han eller hon har begått före utlämningen, om han eller hon har lämnat sitt samtycke till det.

16 §⁷

Riksåklagaren skall till grund för sitt yttrande verkställa erforderlig utredning enligt vad som gäller vid förundersökning i brottmål.

Riksåklagaren eller åklagare som verkställer utredningen får under utredningen begära kompletterande information av behörig myndighet i en *medlemsstat i Europeiska unionen*. Sådan direkt kommunikation får även ske om det har avtalats i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige eller om den andra staten tillåter det.

Riksåklagaren eller åklagare som verkställer utredningen får under utredningen begära kompletterande information av behörig myndighet i en *annan stat* om den andra staten tillåter det.

Om tvångsmedel gäller vad som i allmänhet är föreskrivet för brottmål. Beslut av rätten gäller tills vidare intill dess ärendet har avgjorts eller, om utlämning beviljas, intill dess denna har verkställts. Finner Högsta domstolen att det finns hinder mot utlämning enligt 1–10 §§, upphör dock beslutet genast att gälla. Föreligger sådant hinder mot utlämning som avses i 11 § första stycket, gäller beslutet inte under tid då personen

⁶ Senaste lydelse 2001:612.

⁷ Senaste lydelse 2001:612.

med anledning av misstanke om brott som där avses är berövad friheten som anhållen eller häktad eller undergår fängelsestraff eller på annat sätt är omhändertagen på anstalt.

Beslut om tvångsmedel kan meddelas även efter det att utlämning har beviljats.

Rättens beslut i fråga om tvångsmedel överklagas till Högsta domstolen utan inskränkning till viss tid.

Den som hålls häktad i utlämningsärendet kan begära att ny förhandling skall äga rum inom tre veckor från det att beslut senast har meddelats.

20 §⁸

Sedan högsta domstolens beslut meddelats, anmäles ärendet för regeringen. Om högsta domstolen funnit hinder mot utlämning möta enligt 1–10 §§, må framställningen icke bifallas. Genom överenskommelse med främmande stat må dock bestämmas att, om hinder ansetts möta enligt 8 eller 9 §, frågan skall kunna hänskjutas till internationell skiljedom.

Om utlämning beviljas, skall utsättas tid, inom vilken den främmande staten skall hämta den som utlämnas. Tiden får inte utan synnerliga skäl överstiga en månad från det att nämnda stat har erhållit del av beslutet. Polismyndigheten i orten skall biträda vid verkställigheten av utlämningen och får i anslutning härtill, om den som skall utlämnas är på fri fot, vid behov omhändertaga honom, dock längst under tjugo-fyra timmar.

När utlämning beviljas skall den tid utsättas, inom vilken den ansökande staten skall hämta den som skall utlämnas. Tiden får inte utan synnerliga skäl överstiga en månad från det att den ansökande staten har fått del av beslutet.

Beslutet om utlämning verkställs av polismyndigheten. Om den som skall utlämnas är på fri fot, får han eller hon, om det är nödvändigt för att utlämningen skall kunna genomföras, omhändertagas och tas i förvar av polismyndigheten, dock längst under fyrtioåtta timmar.

⁸ Senaste lydelse 1983:227.

26 §⁹

Chefen för Justitiedepartementet får medge, att den som av en stat utlämnas till en annan stat får föras genom riket, om denne inte är svensk medborgare och det inte heller annars finns synnerliga skäl mot det. Framställning om detta ges in till Justitiedepartementet.

Medgivande får lämnas till att en svensk medborgare förs genom riket, om hinder inte skulle ha förelegat för utlämning av honom eller henne till den mottagande staten *enligt denna lag eller enligt 2 eller 4 § lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge.*

Medgivande får lämnas till att en svensk medborgare förs genom riket, om hinder inte skulle ha förelegat för utlämning av honom eller henne till den mottagande staten enligt 2 eller 4 § lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge.

Har tillstånd meddelats enligt första eller andra stycket får polismyndigheten, om det är nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, omhänderta och ta i förvar den som utlämnas, dock längst under fyrtioåtta timmar.

När tillstånd till transport begärs i fråga om någon som utlämnas till en medlemsstat i Europeiska unionen tillämpas 8 kap. 2 § lagen (2003:000) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder i stället för bestämmelserna i första–tredje styckena.

26 a §¹⁰

Har utlämning till Sverige ägt rum för rättegång här i landet på villkor att *den utlämnade* senare överlämnas till myndighet i den främmande staten, ankommer det på polismyndigheten i den ort där rättegången förs att ombesörja, att sådant överlämnande sker. Polismyndigheten får omhänderta den utlämnade i den utsträckning som behövs för att överlämnandet skall kunna genomföras.

Har utlämning till Sverige skett för rättegång här i landet, på villkor att den *som utlämnats* senare återförs till den andra staten, skall polismyndigheten på den ort där rättegången har ägt rum se till att den som har utlämnats återförs.

Om den som skall återföras är på fri fot får han eller hon, om det är nödvändigt för att återförandet skall kunna genomföras, omhändertas och tas i förvar av polismyndigheten, dock längst under fyrtioåtta timmar.

⁹ Senaste lydelse 2001:612.

¹⁰ Senaste lydelse 1983:227.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för ärenden om utlämning som har inletts vid ikraftträdandet.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge

Härigenom föreskrivs att 16, 17, 19 och 22 §§ lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Beslut om utlämning skall verkställas så snart det kan ske. *Polismyndigheten i orten skall biträda vid verkställigheten och får i anslutning här till, om den som skall utlämnas är på fri fot, vid behov omhändertaga honom, dock längst under tjugofyra timmar.*

Föreslagen lydelse

16 §¹

Beslut om utlämning skall verkställas så snart det kan ske.

Beslutet om utlämning verkställs av polismyndigheten. Om den som skall utlämnas är på fri fot får han eller hon, om det är nödvändigt för att utlämningen skall kunna genomföras, omhändertagas och tas i förvar av polismyndigheten, dock längst under fyrtioåtta timmar.

17 §²

Den som är misstänkt, tilltalad eller dömd för brott, vilket enligt denna lag kan föranleda utlämning, får, om för gärningen eller en gärning av motsvarande beskaffenhet enligt svensk lag är stadgat fängelse, på begäran av polis- eller åklagarmyndighet i den främmande staten eller med anledning av en där utfärdad efterlysning omedelbart anhållas eller åläggas reseförbud eller anmälningsskyldighet av åklagare enligt vad som i allmänhet gäller om brottmål. Beslag får också ske i sådant fall.

Beslut om användning av tvångsmedel enligt denna paragraf skall på begäran av den som beslutet avser prövas av rätten, som i ärendet skyndsamt skall hålla förhandling enligt vad om brottmål är stadgat. Mot rättens beslut må talan ej föras.

Polis- eller åklagarmyndighet i den främmande staten skall ofördröjligen underrättas, då beslut fattats om användning av tvångsmedel enligt denna paragraf. Har icke framställning om utlämning mottagits inom två veckor från det underrättelsen avsändes, skall beslutet omedelbart hävas. Om anhållen i annat fall ej frigives, skall framställning

¹ Senaste lydelse 1983:228.

² Senaste lydelse 1981:1298.

om hans häktande avlätas till rätten sist å femte dagen från den dag anhållningsmyndigheten fick del av utlämningsframställningen.

Bestämmelserna i denna paragraf tillämpas inte i fråga om den som eftersöks enligt en europeisk arresteringsorder.

19 §

Den som utlämnas från någon av de i 1 § *omnämnda staterna* till annan i *samma paragraf* omförmäld stat må utan särskilt tillstånd föras genom riket.

Den som utlämnas från någon av de *stater som anges* i 1 § till en annan sådan stat får utan tillstånd transporteras genom Sverige.

Den som utlämnas får, om det är nödvändigt för att transporten skall kunna genomföras, omhändertas och tas i förvar av polismyndigheten, dock längst under fyrtioåtta timmar.

22 §³

Har utlämning till Sverige från någon av de i 1 § *nämnda staterna* ägt rum för rättegång här i landet på villkor att den *utlämnade* senare överlämnas till myndighet i den *andra* staten, *ankommer det* på polismyndigheten i den ort där rättegången förs att ombesörja, att sådant överlämnande sker. Polismyndigheten får omhänderta den utlämnade i den utsträckning som behövs för att överlämnandet skall kunna genomföras.

Har utlämning till Sverige skett från någon av de *stater som anges* i 1 § för rättegång här i landet, på villkor att den som utlämnats senare återförs till den staten, skall polismyndigheten på den ort där rättegången har ägt rum se till att den som har utlämnats återförs.

Om den som skall återföras är på fri fot får han eller hon, om det är nödvändigt för att återförandet skall kunna genomföras, omhändertas och tas i förvar av polismyndigheten, dock längst under fyrtioåtta timmar.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för ärenden om utlämning som har inletts vid ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse 1983:228.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom

Härigenom föreskrivs att 34 § lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

34 §¹

På begäran av behörig myndighet i främmande stat, i vilken efter framställning enligt 26 § verkställighet skall ske av påföljd som ådömts någon vilken vid överförandet till den främmande staten var berövad friheten, kan regeringen medge att den dömde, utan hinder av tillämpliga bestämmelser i artikel 9 i brottmålsdomskonventionen eller motsvarande bestämmelser i annan överenskommelse som Sverige ingått med den främmande staten eller av utfästelse som avses i 33 §, får åtalas, dömas eller berövas friheten i den främmande staten för verkställighet av påföljd eller tvångsåtgärd eller underkastas annan inskränkning i sin personliga frihet med anledning av brott som begåtts före hans överförande till den främmande staten och som ej omfattas av framställningen om verkställighet. Sådant medgivande får lämnas endast om utlämning för brottet kunnat lagligen äga rum eller om utlämning *skulle ha varit utesluten* endast på grund av straffets längd.

På begäran av behörig myndighet i främmande stat, i vilken efter framställning enligt 26 § verkställighet skall ske av påföljd som ådömts någon vilken vid överförandet till den främmande staten var berövad friheten, kan regeringen medge att den dömde, utan hinder av tillämpliga bestämmelser i artikel 9 i brottmålsdomskonventionen eller motsvarande bestämmelser i annan överenskommelse som Sverige ingått med den främmande staten eller av utfästelse som avses i 33 §, får åtalas, dömas eller berövas friheten i den främmande staten för verkställighet av påföljd eller tvångsåtgärd eller underkastas annan inskränkning i sin personliga frihet med anledning av brott som begåtts före hans överförande till den främmande staten och som ej omfattas av framställningen om verkställighet. Sådant medgivande får lämnas endast om *överlämnande eller* utlämning för brottet kunnat lagligen äga rum eller om *hinder mot överlämnande eller* utlämning *förelagat* endast på grund av straffets längd.

Framgår det av handlingarna i ärendet att medgivande inte kan lagligen lämnas, skall begäran omedelbart avslås. I annat fall prövas frågan av Högsta domstolen, om inte den som avses med framställningen har samtyckt till denna. Finner Högsta domstolen att hinder möter, får medgivande av regeringen inte lämnas.

¹ Senaste lydelse 2000:460.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.6 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 7 § och 7 kap. 41 § sekretesslagen (1980:100)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

7 §²

Sekretess gäller i verksamhet som avser *rättslig hjälp* på begäran av annan stat eller mellanfolklig domstol för uppgift som hänför sig till

1. utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål,

2. angelägenhet som angår tvångsmedel,

om det kan antas att *den rättsliga hjälpen begärts under förutsättning att uppgiften inte röjs.*

Motsvarande sekretess gäller hos polismyndighet och åklagarmyndighet samt hos Rikspolisstyrelsen, Tullverket och Kustbevakningen, för uppgift i en angelägenhet som avses i 3 § 1 och 6 lagen (2000:344) om Schengens informationssystem. Utan hinder av sekretessen enligt detta stycke får uppgift lämnas ut enligt vad som föreskrivs i polisdatalagen (1998:622) och lagen om Schengens informationssystem.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst fyrtio år.

7 kap.

41 §³

Sekretess gäller hos polismyndighet och åklagarmyndighet, samt hos Rikspolisstyrelsen, Tullverket, Kustbevakningen och Migrationsverket, för uppgift om enskilda personliga förhållanden i en angelägenhet som avser en framställning enligt 3 § lagen (2000:344) om Schengens informationssystem

1. om omhändertagande av en person som har efterlysts för

1. om omhändertagande av en person som har efterlysts för

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2002:342.

³ Senaste lydelse 2000:373.

utlämning,

överlämnande eller utlämning,

2. om att en person skall nekas tillträde till eller uppehållstillstånd i Schengenstaterna (spärlista),

3. om tillfälligt omhändertagande av en person med hänsyn till dennes eller någon annans säkerhet, samt

4. om dold övervakning eller särskilda kontrollåtgärder, *om det inte står klart att uppgiften kan lämnas ut utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men.*

4. om dold övervakning eller särskilda kontrollåtgärder, *om det inte står klart att uppgiften kan lämnas ut utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men.*

Sekretess gäller hos myndighet som prövar ansökningar om visering och uppehållstillstånd för uppgift om enskilda personliga förhållanden i en angelägenhet som avser en sådan framställning som avses i första stycket 2 under samma förutsättningar som anges i första stycket.

Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas ut enligt vad som föreskrivs i polisdatalagen (1998:622) och lagen (2000:344) om Schengens informationssystem.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

Härigenom föreskrivs att 21 a § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 a §¹

- Beslut om vård med stöd av denna lag hindrar inte beslut om
1. avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen (1989:529),
 2. utvisning enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll,
 3. utlämning enligt lagen (1957:668) om utlämning för brott,
 4. utlämning enligt lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island eller Norge, eller
 5. utlämning enligt lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling.
4. utlämning enligt lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge,
5. utlämning enligt lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling,
6. utlämning enligt lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt,
7. överlämnande enligt lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen, eller
8. överlämnande enligt lagen (2003:000) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder.

Vård med stöd av denna lag upphör när ett beslut enligt första stycket har verkställts.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

¹ Senaste lydelse 1996:1381.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård

Härigenom föreskrivs att 29 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 §¹

Har beträffande någon som vårdas enligt denna lag beslut meddelats om

1. avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen (1989:529), 2. utvisning enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll, 3. utlämning enligt lagen (1957:668) om utlämning för brott, 4. utlämning enligt lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge, <i>eller</i> 5. utlämning enligt lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling,	4. utlämning enligt lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge, 5. utlämning enligt lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling,

6. utlämning enligt lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt,

7. överlämnande enligt lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen, *eller*

8. överlämnande enligt lagen (2003:000) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder,

får utan hinder av tvångsvården verkställighet av beslutet ske, om det begärs av den myndighet som skall verkställa beslutet och chefsöverläkaren finner att patientens tillstånd tillåter att beslutet verkställs. Tvångsvården upphör i sådant fall när beslutet har verkställts.

I fråga om en patient som är utlämning upphör tvångsvården vid verkställighet av ett beslut om hemsändande som har meddelats med stöd av 12 kap. 3 § utlänningslagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

¹ Senaste lydelse 2000:353.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård

Härigenom föreskrivs att 17 § lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

I fråga om upphörande av rättspsykiatrisk vård i samband med avvisning, utvisning och utlämning gäller bestämmelserna i 29 § första stycket lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård.

I fråga om en patient som är utlänningsuppehållspsykiatrisk vård vid verkställighet av ett beslut om hemsändande som har meddelats med stöd av 12 kap. 3 § utlänningslagen (1989:529).

Om beslut har meddelats att verkställigheten av en påföljd som innebär överlämnande enligt 31 kap. 3 § brottbalken till rättspsykiatrisk vård skall föras över *med stöd av lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottsmålsdom* till en annan stat, upphör den rättspsykiatriska vården vid verkställighet av beslutet.

I fråga om upphörande av rättspsykiatrisk vård i samband med avvisning, utvisning, *överlämnande* och utlämning gäller bestämmelserna i 29 § första stycket lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård.

Om beslut har meddelats att verkställigheten av en påföljd som innebär överlämnande enligt 31 kap. 3 § brottbalken till rättspsykiatrisk vård skall föras över till en annan stat, upphör den rättspsykiatriska vården vid verkställighet av beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ett beslut om utlämning till tribunalen skall verkställas av polismyndigheten. Om den som skall utlämnas är på fri fot, får polismyndigheten *omhänderta honom*, dock längst under *tjugofyra* timmar.

Föreslagen lydelse

8 §

Ett beslut om utlämning till tribunalen skall verkställas av polismyndigheten. Om den som skall utlämnas är på fri fot, får *han eller hon, om det är nödvändigt för att utlämningen skall kunna genomföras, omhändertas och tas i förvar* av polismyndigheten, dock längst under *fjrtioåtta* timmar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1995:1306.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister

Härigenom föreskrivs att 3 och 17 §§ lagen (1998:620) om belastningsregister skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Registret skall innehålla uppgifter om den som

1. genom dom, beslut, strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot har ålagts påföljd för brott,

2. har ålagts förvandlingsstraff för böter,

3. med tillämpning av 30 kap. 6 § brottsbalken har förklarats fri från påföljd,

4. på grund av åklagares beslut enligt 20 kap. 7 § rättegångsbalken, 9 eller 17 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare eller 46 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall inte har åtalats för brott,

5. skall utlämnas enligt lagen (1957:668) om utlämning för brott eller enligt lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge eller

6. har meddelats besöksförbud enligt lagen (1988:688) om besöksförbud.

4. på grund av åklagares beslut enligt 20 kap. 7 § rättegångsbalken, 9 eller 17 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare eller 46 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall inte har åtalats för brott, *eller*

5. har meddelats besöksförbud enligt lagen (1988:688) om besöksförbud.

17 §

Utöver vad som följer av 16 § skall uppgifter om

1. fängelse- eller förvandlingsstraff för böter gallras tio år efter frigivningen,

2. fängelsestraff som skall anses helt verkställt genom tidigare frihetsberövande eller från vilket någon genom beslut om nåd helt har befriats gallras tio år efter domen eller beslutet,

3. fängelsestraff som har fallit bort enligt 35 kap. 8 eller 9 § brottsbalken eller förvandlingsstraff för böter som har fallit bort enligt 18 eller 21 § bötesverkställighetslagen (1979:189) gallras fem år efter det att straffet föll bort,

4. skyddstillsyn eller villkorlig dom gallras tio år efter domen eller beslutet,

5. slutna ungdomsvård gallras tio år efter det att påföljden helt verkställts,

6. överlämnande till vård inom socialtjänsten eller vård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall gallras tio år efter domen eller beslutet,

7. överlämnande till rättspsykiatrisk vård gallras tio år efter utskrivningen,

8. böter gallras fem år efter domen, beslutet eller godkännandet av strafföreläggandet eller föreläggandet av ordningsbot,

9. att någon enligt 30 kap. 6 § brottsbalken har förklarats fri från påföljd gallras tio år efter domen eller beslutet,

10. åklagares beslut att inte åtala för brott gallras tio år efter beslutet, *och*

11. beslut om besöksförbud gallras tio år efter beslutet *och*

12. *beslut om utlämning för brott gallras tio år efter beslutet.*

10. åklagares beslut att inte åtala för brott gallras tio år efter beslutet, *och*

11. beslut om besöksförbud gallras tio år efter beslutet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2. Beslut om utlämning som har antecknats i registret enligt de äldre bestämmelserna får stå kvar i högst ett år.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister

Härigenom föreskrivs att 3 och 13 §§ lagen (1998:621) om misstankeregister skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Registret skall innehålla uppgifter om den som har fyllt femton år och som enligt förundersökningsledarens bedömning är skäligen misstänkt för

1. brott mot brottsbalken,
2. annat brott för vilket svårare straff än böter är föreskrivet eller
3. sådant utomlands begånget brott som enligt svensk lag motsvarar brott enligt 1 eller 2, under förutsättning att frågan om lagföring för brottet skall avgöras i Sverige.

Registret skall även innehålla uppgifter om den mot vilken allmän åklagare har inlett utredning i mål om förvandling av böter och om den som har begärts utlämnad för brott.

Registret skall även innehålla uppgifter om den mot vilken allmän åklagare har inlett utredning i mål om förvandling av böter och om den som har begärts *överlämnad eller* utlämnad för brott.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att registrering skall begränsas på visst sätt.

13 §

En uppgift i registret skall gallras

1. om en förundersökning har avslutats utan att åtal väckts med anledning av misstanken,
2. om åtal som har väckts med anledning av misstanken har lagts ned,
3. om domstol har meddelat dom eller beslut som vunnit laga kraft med anledning av misstanken eller den misstänkte har godkänt strafföreläggande som har utfärdats i anledning av misstanken eller
4. när en begäran om utlämning har *avgjorts*.

4. när en begäran om *överlämnande eller* utlämning har *avslagits eller, om den har bifallits, överlämnandet eller utlämningen har verkställts*.

Vad som sägs i första stycket skall i tillämpliga delar gälla även uppgifter om talan om förvandling av böter.

Vad som sägs i första stycket skall i tillämpliga delar gälla även uppgifter om talan om förvandling av böter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Bestämmelserna i 2 § tillämpas också då någon på grund av en svensk myndighets efterlysning för brott eller begäran om anhållande eller utlämning för brott har varit utsatt för ett motsvarande frihetsberövande utomlands.

Föreslagen lydelse

3 §

Bestämmelserna i 2 § tillämpas också då någon på grund av en svensk myndighets efterlysning för brott eller begäran om anhållande, *överlämnande* eller utlämning för brott har varit utsatt för ett motsvarande frihetsberövande utomlands.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete

Härigenom föreskrivs att 4, 5 och 8 §§ lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Om det i en stat som avses med bestämmelsen i 1 § första stycket pågår en utredning om ett brott som kan föranleda utlämning, får utländska tjänstemän fortsätta en i sin stat påbörjad övervakning av en misstänkt gärningsman in på svenskt territorium, om en behörig svensk myndighet samtycker till det.

Övervakningen får ske utan föregående samtycke, om saken är så brådskande att samtycke inte kan inhämtas i förväg och den utländska utredningen avser misstanke om sådana brott som sägs i artikel 40.7 i Schengenkonventionen, nämligen mord, dråp, våldtäkt, mordbrand, penningförfalskning, grov stöld och grovt häleri, utpressning, människorov och tagande av gisslan, olaglig människohandel, olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen, brott mot lagbestämmelser angående vapen och sprängämnen, ödeläggelse genom användande av sprängämnen samt olaglig transport av giftigt och skadligt avfall. För att övervakningen skall få ske utan föregående samtycke krävs också att överskridandet av gränsen i samband med övervakningen anmäls till en behörig svensk myndighet så snart det kan ske, och att den utländska myndigheten utan dröjsmål begär bistånd i utredningen.

Övervakningen skall genast upphöra om en behörig svensk myndighet begär det. Övervakning som sägs i andra stycket skall även upphöra om samtycke inte har lämnats inom fem timmar från gränsöverskridandet.

5 §

Om en person har upptäckts på bar gärning i färd med att begå ett brott som kan föranleda utlämning, eller om någon som är häktad eller som avtjänar frihetsstraff har rymt, får utländska tjänstemän fortsätta ett i sin stat påbörjat förföljande av personen över en landgräns in på svenskt territorium, om en behörig svensk myndighet samtycker till det.

Om en person har upptäckts på bar gärning i färd med att begå ett brott som kan föranleda *överlämnande eller* utlämning, eller om någon som är häktad eller som avtjänar frihetsstraff har rymt, får utländska tjänstemän fortsätta ett i sin stat påbörjat förföljande av personen över en landgräns in på svenskt territorium, om en behörig svensk myndighet samtycker till

¹ Paragrafen ändrad, se prop. 2002/03:66, bet. 2002/03:JuU18, rskr. 2002/03:226.

det.

Förföljandet får ske utan föregående samtycke om det på grund av sakens brådskande natur inte har varit möjligt att underrätta en behörig svensk myndighet i förväg, eller om svenska tjänstemän inte har kunnat ta över förföljandet i tid. De förföljande tjänstemännen skall anhålla om bistånd av en behörig svensk myndighet senast vid tidpunkten för gränsöverskridandet.

Förföljandet skall genast upphöra om en behörig svensk myndighet begär det.

8 §²

En person som har omhändertagits enligt 6 § får tas i förvar av en svensk polismyndighet under högst sex timmar, tid mellan midnatt och klockan nio på morgonen oräknad. Därefter skall personen omedelbart frigges, om det inte har kommit in en begäran om en åtgärd som avses i

1. 23 § lagen (1957:668) om utlämning för brott,

2. 17 § lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge,

3. 25 c eller 25 d § lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom,

4. 5 a eller 5 b § lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m., eller

5. 8 § lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling, om framställningen kommer från en dansk myndighet.

4. 5 a eller 5 b § lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

5. 8 § lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling, om framställningen kommer från en dansk myndighet,

6. 6 § lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt,

7. 6 § lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen, eller

8. 1 kap. 3 § lagen (2003:000) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder.

En svensk polisman får, i avvaktan på en framställning om sådan åtgärd som avses i 4 kap. 19 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål, ta i beslag föremål som har omhändertagits enligt 7 § enligt de förutsättningar som gäller för en motsvarande åtgärd enligt rättegångsbalken eller annan lag eller författning.

² Senaste lydelse 2000:574.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:344) om Schengens informationssystem

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2000:344) om Schengens informationssystem skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Registret skall innehålla framställningar om

1. omhändertagande av en person som efterlysts för överlämning, 2. att en person skall nekas tillträde till Schengenstaterna (spärlista), 3. lämnande av uppgift om uppehållsort för en person som har anmälts försvunnen, 4. tillfälligt omhändertagande av en person med hänsyn till dennes eller någon annans säkerhet, 5. lämnande av uppgift om uppehållsort för en person som har förelagts att inställa sig för att höras vid domstolsförhandling i brottmål, eller som skall dömas till påföljd för brott eller som skall inställa sig för verkställighet av frihetsberövande, 6. dold övervakning eller särskilda kontrollåtgärder, och 7. omhändertagande eller annan åtgärd beträffande fordon eller föremål som har efterlysts för att tas i beslag eller för att användas som bevismaterial vid en rättegång i brottmål.	1. omhändertagande av en person som efterlysts för <i>överlämnande eller</i> utlämning,

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.16 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Rättslig hjälp enligt denna lag omfattar följande åtgärder:

1. förhör i samband med förundersökning i brottmål,
2. bevisupptagning vid domstol,
3. telefonförhör,
4. förhör genom videokonferens,
5. kvarstad, beslag samt husrannsakan och andra åtgärder som avses i 28 kap. rättegångsbalken,
6. hemlig teleavlyssning och hemlig teleövervakning,
7. hemlig kameraövervakning,
8. överförande av frihetsberövade för förhör m.m., och
9. rättsmedicinsk undersökning av en avliden person.

Lagen hindrar inte att hjälp lämnas med annan åtgärd än sådan som anges i första stycket om det kan ske utan tvångsmedel eller annan tvångsåtgärd.

I fråga om utlämning och delgivning finns särskilda bestämmelser. Det finns också särskilda bestämmelser om rättslig hjälp i brottmål åt vissa internationella organ.

I fråga om *överlämnande*, utlämning och delgivning finns särskilda bestämmelser. Det finns också särskilda bestämmelser om rättslig hjälp i brottmål åt vissa internationella organ.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

¹ Senaste lydelse 2002:331.

2.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 och 5 §§ lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §

Om en person har upptäckts på bar gärning i färd med att begå ett sådant brott som sägs i 1 § och som kan föranleda utlämning, får utländska tjänstemän fortsätta ett i sin stat påbörjat förföljande av personen in på svenskt territorium, om Tullverket eller en annan behörig svensk myndighet samtycker till det.

Om en person har upptäckts på bar gärning i färd med att begå ett sådant brott som sägs i 1 § och som kan föranleda *överlämnande eller* utlämning, får utländska tjänstemän fortsätta ett i sin stat påbörjat förföljande av personen in på svenskt territorium, om Tullverket eller en annan behörig svensk myndighet samtycker till det.

Förföljandet får ske utan föregående samtycke om situationen är så brådskande att samtycke inte kunnat inhämtas i förväg, eller om svenska tjänstemän inte har kunnat ta över förföljandet i tid. De förföljande tjänstemännen skall anhålla om bistånd av behörig svensk myndighet senast vid tidpunkten för gränsöverskridandet.

Förföljandet skall genast upphöra om en behörig svensk myndighet begär det.

5 §

En person som har omhändertagits enligt 3 § får tas i förvar och placeras i häkte eller polisarrest under högst sex timmar, tid mellan midnatt och klockan nio på morgonen oräknad. Därefter skall personen omedelbart friges, om det inte har kommit in en sådan begäran om åtgärd som avses i

1. 23 § lagen (1957:668) om utlämning för brott, *eller*
2. 17 § lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge.

1. 23 § lagen (1957:668) om utlämning för brott,
2. 17 § lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge,

3. 6 § *lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt,*

4. 6 § *lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen, eller*

*5. 1 kap. 3 § lagen (2003:000)
om överlämnande från Sverige
enligt en europeisk arresterings-
order.*

En behörig svensk tjänsteman får, i avvaktan på en framställning om en åtgärd enligt 4 kap. 19 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål på begäran av främmande stat, ta i beslag föremål som har omhändertagits enligt 4 § enligt de förutsättningar som gäller för en motsvarande åtgärd enligt rättegångsbalken eller annan lag eller författning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2.18 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen

dels att 8 § skall upphöra att gälla,

dels att 9 och 21 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Ett beslut om överlämnande till Internationella brottmålsdomstolen skall verkställas av polismyndigheten. *Den* som skall överlämnas och är på fri fot får omhändertras av polismyndigheten, dock längst under *tjugofyra* timmar.

Ett beslut om överlämnande till Internationella brottmålsdomstolen skall verkställas av polismyndigheten. *Om den* som skall överlämnas är på fri fot, får *han eller hon, om det är nödvändigt för att överlämnandet skall kunna genomföras,* omhändertras och *tas i förvar* av polismyndigheten, dock längst under *fyrtyoåtta* timmar.

21 §

I fråga om utlämning eller rättslig hjälp till Internationella brottmålsdomstolen med anledning av utredning om eller lagföring för brott som riktats mot domstolens rättskipning, tillämpas de bestämmelser om utlämning i lagen (1957:668) om utlämning för brott och om rättslig hjälp i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål och i annan lag eller författning, som gäller för en motsvarande begäran från en annan stat. Särskilda bestämmelser som gäller *utlämning eller* rättslig hjälp till en stat som är medlem i Europeiska unionen eller till Norge eller Island skall dock inte tillämpas.

I fråga om utlämning eller rättslig hjälp till Internationella brottmålsdomstolen med anledning av utredning om eller lagföring för brott som riktats mot domstolens rättskipning, tillämpas de bestämmelser om utlämning i lagen (1957:668) om utlämning för brott och om rättslig hjälp i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål och i annan lag eller författning, som gäller för en motsvarande begäran från en annan stat. Särskilda bestämmelser som gäller rättslig hjälp till en stat som är medlem i Europeiska unionen eller till Norge eller Island skall dock inte tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

1. Utskottets förslag till ändring i regeringens förslag till lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder

*Regeringens förslag**Utskottets förslag***1 kap.**

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser för genomförande av rådets rambeslut 2002/584/RIF¹ av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna.

Denna lag innehåller bestämmelser för genomförande av rådets rambeslut 2002/584/RIF¹ av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna. *Lagen tillämpas inte i förhållande till en medlemsstat om Europeiska unionen genom ett särskilt beslut har avbrutit tillämpningen av rambeslutet i förhållande till den staten.*

I detta kapitel finns allmänna bestämmelser om en arresteringsorder.

I 2 kap. finns bestämmelser om förutsättningar för överlämnande.

I 3 kap. finns bestämmelser om särskilda villkor för överlämnande.

I 4 kap. finns bestämmelser om utredning och tvångsmedel vid det inledande förfarandet samt bestämmelser om att lagen i vissa fall inte skall tillämpas i förhållande till Danmark och Finland.

I 5 kap. finns bestämmelser om beslutsförfarandet vid överlämnande.

I 6 kap. finns bestämmelser om verkställighet av ett beslut om överlämnande och om beslut om bl.a. utvidgat överlämnande.

I 7 kap. finns bestämmelser om överförande av en frihetsberövande påföljd till Sverige.

I 8 kap. finns bestämmelser om återförande av personer som har överlämnats till Sverige, om tillstånd till transport genom Sverige *och om att regeringen i vissa fall kan besluta att lagen inte skall tillämpas i förhållande till en viss medlemsstat.*

I 8 kap. finns bestämmelser om återförande av personer som har överlämnats till Sverige *och om tillstånd till transport genom Sverige.*

¹EGT L 190, 18.7.2002, s. 1 (Celex 32002F0584).

4 kap.**7 §**

Innehåller en arresteringsorder en ansökan om beslag tillämpas i denna del bestämmelserna i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål.

Om det påträffas sådana föremål som på grund av den uppgivna gärningen skulle kunna tas i beslag och överlämnas enligt 4 kap. 19 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål, får föremålen även utan en särskild ansökan tas i beslag genom beslut av åklagaren eller den som griper den eftersökte. Har beslag skett tillämpas 4 kap. 16 § andra stycket den lagen. *I samband med att den eftersökte frihetsberövas får husrannsakan göras för att söka efter föremål som får tas i beslag.*

Om det påträffas sådana föremål som på grund av den uppgivna gärningen skulle kunna tas i beslag och överlämnas enligt 4 kap. 19 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål, får föremålen även utan en särskild ansökan tas i beslag genom beslut av åklagaren eller den som griper den eftersökte. Har beslag skett tillämpas 4 kap. 16 § andra stycket den lagen.

I samband med att den eftersökte frihetsberövas får husrannsakan göras för att söka efter föremål som får tas i beslag. Förordnande om husrannsakan meddelas av åklagaren. Om det är fara i dröjsmål får en polisman eller en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen göra husrannsakan även utan ett sådant förordnande.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004. *Lagen skall dock inte tillämpas i förhållande till en medlemsstat i Europeiska unionen som när ärendet inleds inte har genomfört rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna.*

2. Lagen tillämpas inte vid handläggningen av ett ärende om utlämning av den eftersökte till en medlemsstat i Europeiska unionen enligt lagen (1957:668) om utlämning för brott eller till Danmark eller Finland enligt lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge, om ärendet har inletts vid ikraftträdandet.

3. Har någon utlämnats från Sverige till en medlemsstat i Europeiska unionen och begärs tillstånd till en åtgärd som avses i 6 kap. 8 §, skall den bestämmelsen tillämpas. En sådan begäran prövas av Stockholms tingsrätt.

4. Under tiden fram till dess att Schengens informationssystem (SIS) kan överföra all den information som anges i 1 kap. 4 §, skall en registrering av den eftersökte i SIS anses vara likvärdig med en arresteringsorder i avvak-

tan på att en fullständig arresteringsorder översänds. Detsamma gäller registreringar i SIS som gjorts före den 1 januari 2004, om inte äldre föreskrifter skall tillämpas enligt 2.

2. Utskottets förslag till ändring i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott

Regeringens förslag

Utskottets förslag

1 §²

Den som i annan stat är misstänkt, tilltalad eller dömd för där straffbelagd gärning och uppehåller sig här i riket får efter beslut av regeringen utlämnas till den staten i enlighet med *bestämmelsen* i denna lag.

Lagen *tillämpas* inte i förhållande till Island eller Norge eller en medlemsstat i Europeiska unionen.

Den som i *en* annan stat är misstänkt, tilltalad eller dömd för där straffbelagd gärning och uppehåller sig här i riket får efter beslut av regeringen utlämnas till den staten i enlighet med *bestämmelserna* i denna lag.

Lagen *gäller* inte om lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge eller lagen (2003:000) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder är tillämplig i förhållande till den andra staten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för ärenden om utlämning som har inletts vid ikraftträdandet.

3. Äldre bestämmelser gäller i förhållande till en stat som den 1 januari 2004 var medlem i Europeiska unionen och som när ärendet inleds inte har genomfört rådets rambeslut 2002/584/RIF³ av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, dock endast om ärendet har inletts före den 1 januari 2005.

²Senaste lydelse 2001:612.

³EGT L 190, 18.7.2002, s. 1 (Celex 32002F0584).

3. Utskottets förslag till lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

4 §⁴

Om det i en stat som avses med bestämmelsen i 1 § första stycket pågår en utredning om ett brott som kan föranleda utlämning, får utländska tjänstemän fortsätta en i sin stat påbörjad övervakning av en misstänkt gärningsman in på svenskt territorium, om en behörig svensk myndighet samtycker till det.

Om det i en stat som avses med bestämmelsen i 1 § första stycket pågår en utredning om ett brott som kan föranleda *överlämnande eller* utlämning, får utländska tjänstemän fortsätta en i sin stat påbörjad övervakning av en misstänkt gärningsman in på svenskt territorium, om en behörig svensk myndighet samtycker till det.

Under de förutsättningar som anges i första stycket får sådan fortsatt övervakning även ske beträffande en annan person än en misstänkt gärningsman, om det är nödvändigt för den pågående utredningen och det finns starka skäl att anta att åtgärden kan medverka till att identifiera eller spåra en misstänkt gärningsman.

Övervakningen av en misstänkt gärningsman får ske utan föregående samtycke, om saken är så brådskande att samtycke inte kan inhämtas i förväg och den utländska utredningen avser misstanke om sådana brott som sägs i artikel 40.7 i Schengenkonventionen, nämligen mord, dråp, grovt sexualbrott, mordbrand, penningförfalskning och förfalskning av betalningsmedel, grov stöld, grovt häleri, penningtvätt, grovt bedrägeri, utpressning, människorov och tagande av gisslan, olaglig människohandel, människosmuggling, olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen, brott mot lagbestämmelser angående vapen och sprängämnen, ödeläggelse genom användande av sprängämnen, olaglig transport av giftigt och skadligt avfall, olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen, sådan brottslighet som avses i rådets gemensamma åtgärd 98/733/RIF av den 21 december 1998 om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott samt terroristbrott enligt rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism. För att övervakningen skall få ske utan föregående samtycke krävs också att övervakningen av gränsen i samband med övervakningen anmäls till en behörig svensk myndighet så snart det kan ske, och att den utländska myndigheten utan dröjsmål begär bistånd i utredningen.

Övervakningen skall genast upphöra om en behörig svensk myndighet begär det. Övervakning som sägs i tredje stycket skall även upphöra om samtycke inte har lämnats inom fem timmar från gränsöverskridandet.

⁴Senaste lydelse 2003:589 (jfr 2003:756).